శ్రీమద్భగవద్గీత

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ, టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు సముఖావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

భక్తులకు సాధకులకు మాత్రమేకాక కళాశాల విద్యార్థులకు సైతము ఉపయుక్తమయిన దివ్యగ్రంథము.

పుటలు : 58+440 (అందమయిన అష్టమ ముద్రణము) వెల : రూ 9-00

'మా దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి। **పదే పదే చదవండి ॥**

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వసుగ్రహము హృదయ సన్నిహితమునైన తేటతెనుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందరికీ శిక్షకం, సంస్కారకం, నిర్వృత్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్టుతో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-80	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-80
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-80	బుద్ధ ఉవాచ	0-80
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-80	క్రైస్తు సూక్తిమాల	0-80

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-80

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౨ ౧౯౭౫ - నవంబరు : రాక్షస - కార్తీకము సంచిక ౫

విషయసూచిక

కర్మయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ స్వాములవారు కర్మయోగ తత్త్వమును అరటిపండు ఒలిచినట్లు విశదీకరించియున్నారు. కర్మయోగుల మోక్ష సాధనమెట్లో స్పష్టీకరించియున్నారు.

(అష్టమ ముద్రణము)

(146+8) పుటలు వెల : రూ. 4-00

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించు రీతిని, అమోఘ వచనములతో, విమర్శక దృష్టితో శాస్త్ర ప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించియున్నారు. మూల గ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడియున్నవి.

(ఏడవ కూర్పు)

(121+4 పుటలు) వెల : రూ. 4-00

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస జీవిత సంగ్రహము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

మహిమాన్వితమగు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవిత విశేషములు ఇందు రమణీయమగు శైలిలో వర్ణింపబడియున్నవి. లోకమునకు శ్రీ రామకృష్ణులు కావించిన యుపకారము వారి యుపదేశ సారముకూడ చక్కగా వివరింపబడినవి.

పుటలు : 48 వెల : రూ. 0-75

నాలుగవ ముద్రణము

గురూపదేశములు

అనువాదకులు : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీ గురుదేవుని మానసపుత్రు డనఁబరగిన శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి గురుముఖము నుండి వచ్చిన యుపదేశములను యథాతథముగ గ్రహించి వానియందు ముఖ్యము లగు వానిని సంగ్రహించి యాంగ్లమున రచించిరి. వాని యనువాదమే ఈ గ్రంథము. ఇందు గృహస్థులకు సాధకులకు వలయు సూక్తు లెన్నియో వివరింపబడియున్నవి.

పుటలు : 168 వెల : రూ. 2-00

తొమ్మిదవ ముద్రణము

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'.

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౭ } ౧౯౭౫ - నవంబరు : : రాక్షస - కార్తీకము { సంచిక ౮

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ!

ప్రార్థన

శ్రీ రామకృష్ణ కర్ణామృతము

ఆనంద సింధులహరీవ చిదంబరోద్యత్ సౌదామనీవ భువనత్రయదీపికేవ
కారుణ్య తీర్థమివ భక్తి సరోజినీవ ముక్తిప్రభేవ తవ రాజతి దంతకాంతిః

బ్రహ్మానంద సాగరతరంగమువలె శుద్ధచైతన్యరూపమగు చిదాకాశమున మెఱయు విద్యుల్లతవలె ముల్లోకములకు వెలుగునిచ్చు దీపమువలె దివ్యకారుణ్యమునకు పుణ్యతీర్థమువలె భక్తి సరోవరమువలె మోక్ష తేజమువలె నీదంతకాంతులు దీపించుచున్నవి.

కర్పూరనీరమివ రాజతనిర్ఝరీవ క్షీరార్ణవోర్మిరివ శారద చంద్రికేవ
సచ్చిత్ప్రభేవ తవ భాసురదంతకాంతిః ప్రాశ్య ప్రసహ్య శిశిరీకురుతేऽన్తరం మే.

కర్పూరము కలిసిన నీటివలె వెండియై ప్రవహించు సెలయేటివలె పాలసముద్రమున లేచు అలలవలె శరద్రాత్రులందు వెలుగు వెన్నెలవలె శుద్ధచైతన్య ప్రకాశమువలె నీ దంత కాంతులు నా మనము నలమి హాయిని గొల్పుచున్నవి.

శ్రీ రామకృష్ణస్మృతులు

'మా అమ్మ అమాయికతకు మూర్త రూపము. లౌకిక విషయము లామె కేమియు తెలిసెడివి కావు. ధనమునుకూడ లెక్కింప లేకుండెడిది. అన్ని విషయములను ఎల్లరకును చెప్పుటలోని ప్రమాదమును గుర్తింపక తన మనస్సునకు తోచినదెల్ల ఎవరైన వారికి చెప్పి వేసెడిది. అందుకు లోకులామెను 'పిచ్చి మాలోకము' అనెడివారు. ఎల్లరకును భోజనములుపెట్టుట యనిన కూడ ఆమెకు పరమ ప్రీతి. శూద్రునికడనుండి మా తండ్రి ఎన్నడును దానము పుచ్చుకొనలేదు. దినములో నధిక భాగము పూజ జపధ్యానములలో గడిపెడు వాడు. నిత్యప్రార్థనల సమయమున ఆయన "ఆయాహి వరదా దేవి..." అని గాయత్రీ జపము చేయునపుడు ఆయన ఱొమ్ము విరివియై రక్తమువికి కన్నీటితో తడిసిపోవును. పూజ, లేక ఇతర సాధనలయందు నిమగ్నుడు కాని సమయమున రఘువీరు నలంకరించుటకై సూదిదారముతో పూలమాలలు గ్రుచ్చుచు కాలము గడపెడివాడు. అబద్ధపు సాక్ష్యము చెప్పుటనుండి తప్పించుకొనుటకై అతడు పిత్రీయమైన గృహావాసమును వదలుకొనెను. గ్రామస్థులు ఆయనపట్ల ఒక మహర్షి కర్హమైన గౌరవమును భయభక్తులను చూపెడివారు.'

* * *

'ఒకప్పుడు మా తండ్రి గయాతీర్థమునకు పోయెను. అచ్చట రఘువీరుడు కలలో అతనితో నిట్లనెను. "నేను నీ పుత్రుడనై జన్మించెదను." అది విని మాతండ్రి యతనితో "దేవా! నేనొక బీదబ్రాహ్మణుడను. నేను నిన్నెట్లు సేవింపగలను?" అని యర్థించెను. "దానినిగూర్చి చింతింపకుము. అదియంతయు మఱియొకరు చూచుకొందురు" అని ఆయన ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.'

* * *

'ఆ ప్రాంతములందు బాలురకు మధ్యాహ్నమునకై బొరుగుల నిత్తురు. వీనిని వారు రెల్లు బుట్టలయందో మరియు బీదవారైనచో ధోవతి కొంగునందో కట్టుకొని వీధిలోనికో పొలముల లోనికో ఆడుకొనుటకు పోవుదురు. నా కాఱేండ్ల వయస్సున జూన్ - జూలై మాసమున నొకనాడు బుట్టలోని బొరుగులు తినుచు వరి చేల గట్లవెంబడి నడచుచుంటిని. ఆకసము వైపు చూడగా ఒక నల్లటి మేఘము కన్పించెను. ఆకసమునంతను కప్పివేయుచు అది త్వరత్వరగా వ్యాపించుచుండగా మంచువలె తెల్లనైన ఒక కొంగలబారు ఆ నల్లటి మేఘమున కెదురుగ ఎగిరిపోయెను. అది యెంతటి మనోహర దృశ్యమై కన్పట్టినదనగా నా మనస్సు సుదూరప్రాంతములు సంచరింపసాగినది. బాహ్యస్మృతిని కోల్పోయి నేను క్రిందబడితిని, బొరుగులు నలుదిక్కుల చెదరిపోయినవి. అట్టి స్థితిలో నన్ను ఎవరో కొందఱు కనుగొని నన్నెత్తుకొని ఇంటికి తీసికొనిపోయిరి. సమాధి యందు పూర్తిగా బాహ్యస్మృతి కోల్పోవుట నాకదియే ప్రప్రథమము.'

* * *

'నా చిన్నతనమున కామార్పుకూరునందలి స్త్రీ-పురుషులకు నాపై సమముగనే ప్రీతి. నా పాటలు వినుట యనిన వారికెంతో ఇష్టము. ఇతరుల మాటలను చేతలను నేను అనుకరింపగలిగెడువాడను. అందువలన వారిని నా విధముగ వినోదపెట్టెడివాడను. స్త్రీలు నాకు పెట్టుటకై భక్ష్యములను దాచియుంచెడివారు, నాపై

నెవ్వరికిని అపనమ్మకము లేదు. ఎల్లరును నన్ను కుటుంబములో నొకనినిగనే చూచెడివారు.

'కాని నేను ఆనందముల పావురమువలె నుంటిని. ఆనందముగనుండెడి కటుంబములకే తఱచుగ పోయెడివాడను. ఎచ్చటనైనను దుఃఖము బాధ చూచినచో అటనుండి పరుగెత్తి పోయెడివాడను.

'ఊరియందలి ఒకరిద్దరు బాలురు నాకు చాలదగ్గరి స్నేహితులు. నేను వారితో చాల చనవుగ నుంటిని. కాని ఇప్పుడు వారు పూర్తిగ సంసారమునందు మునిగిపోయిరి. వారిలో కొందఱు అప్పుడప్పుడు నన్ను చూచుటకు వత్తురు. ఇట్లందురు ''ఆశ్చర్యము! ఊరి పాఠశాలలలో ఎట్లుండెనో సరిగా అట్లే యున్నట్లు కన్పించుచున్నాడు!'' పాఠశాలకు పోవుచుండినపుడు లెక్కలు నన్ను గాభరాపెట్టెడివి. కాని నేను ఎంతో చక్కగా రంగులు వేసెడివాడను. దేవతల చిన్న ప్రతిమలను కూడ చేయగలిగెడువాడను.

'సాధువులకు బీదలకుగా నేర్పరుపబడిన సత్రములకు తఱచుగాపోవుట నాకెంతో ఇష్టము. గంటలతరబడి వారిని గమనించుచుండెడివాడను.

'రామాయణము భాగవతమువంటి పవిత్ర గ్రంథపఠనము వినుటయనిన నాకెంతో ప్రీతి. పాఠకులకేవైన వింత చేష్టలున్నచో నేను వానిని సులభముగ ననుకరించి నా యనుకరణతో నితరుల నానందపెట్టెడువాడను.

* * *

'బాలకులు లౌకికుల సాంగత్యమున నానందింపలేరు. రాఖాలు ఇట్లనెడువాడు ''లౌకికులను చూచినతోడనే నాకు చిరుకంపము కలుగును.'' నాకు మొదట ఆధ్యాత్మికానుభవములు కలుగుట మొదలైనపుడు లౌకికులు వచ్చుట చూచినతోడనే నా గదితలుపులు వేసికొనెడివాడను.

'కామార్పుకూర్ నందు బాల్యావస్థలో రాంమల్లికు నెంతో ప్రేమించితిని. కాని తరువాత, నేనిక్కడకు వచ్చినపుడు, అతనిని స్పృశింపనైన స్పృశింపలేకపోయితిని. మా బాల్యమున రాంమల్లికు నేనును ప్రాణమిత్రులము. రాత్రింబవళ్లు కలిసియే ఉండెడివారము. కలిసియే నిద్రించెడివారము. అప్పుడు నాకు పదునారు పదునేడేండ్ల వయస్సు. ''వారిలో ఒకరు స్త్రీయైనచో వారిరువురు పెండ్లి చేసికొనెడివారు'' అని జనులనెడివారు. ఇరువురము అతని ఇంటివద్ద ఆడుకొనెడివారము. ఆ రోజులు నాకు చాల జ్ఞాపకము. అతని బంధువులు పల్లకీలలో సవారియై వచ్చెడివారు. ఇప్పుడు అతనికి చానక్ వద్ద నొక దుకాణము. అతని కొఱకు నేనెన్నియోసార్లు కబురంపితిని; అతడిటీవల నొకసారివచ్చి రెండుదినము లిచ్చట గడిపెను. తనకు బిడ్డలు లేరని రాం అనెను. తన మేనల్లుని పెంచుకొనెను కాని ఆ బాలుడు చనిపోయెను. ఒక నిట్టూర్పు వదలుచు అతడిది నాతో చెప్పెను; అతని కన్నులు కన్నీరు క్రమ్మినవి; మేనల్లునికొఱకై అతడు శోకసంతప్తుడయ్యెను. తమకు బిడ్డలు లేనందున తన భార్య ప్రేమయంతయు మేనల్లునిపై తిరిగెనని యతడనెను. దుఃఖముతో ఆమె పూర్తిగా తలమునుకలయ్యెను. రాం ఆమెతో నిట్లనెను, ''నీకు పిచ్చిపట్టినది. ఏడ్చుటవలన నీవేమి బావుకొందువు? వారణాసికి పోవుదువా?'' చూచితిరా? అతడు తన భార్యకు పిచ్చి యనెను. బాలునిగూర్చిన దుఃఖము అతనిని పూర్తిగా నీరవుని చేసెను. అతనియందేమియు సత్తాలేదని తెలిసికొంటిని. అతనిని స్పృశింపలేకపోయితిని.

ప్రభాప్రసారము

(సంపాదకీయము)

భారతీయ వ్యక్తిత్వము

ప్రతి హిందూ బాలుడును పుట్టినప్పుడు తన తోడ తెచ్చికొను నిర్ణీత కర్తవ్యమెద్ది? బ్రాహ్మణ జన్మను గురించి మనువు ఏమని ధీరముగా ప్రతిజ్ఞ చేసెనో మీరు చదివియుండలేదా? బ్రాహ్మణ జన్మ "ధర్మమను ధనాగారముయొక్క రక్షణకొఱకు" అని ఆయన వ్రాసియున్నాడు. ఆ మాట ఈ పుణ్యభూమియందు జన్మించు బ్రాహ్మణునికేగాక ప్రతివానికిని జీవిత పురుషార్థమని నేను చెప్పుచున్నాను. మన జీవితమందలి యే ఇతర సమస్యయైనను ఈ ఏకైక సూత్రమునకు లోబడియుండవలసినదే! రాజకీయాధికారము ప్రధాన జీవిత ధర్మముగా గల ఒక జాతి యుండవచ్చును. ఆ ముఖ్య జీవిత ధర్మమునకు వారి మతమును వారి సర్వమును లోబడి నడువవలసినదే. అధ్యాత్మ జ్ఞానమును వైరాగ్యమును ప్రధాన జీవనధర్మముగా గలిగి 'ఈ ప్రపంచమంతయు బూటకము; మూన్నాళ్లముచ్చట' అనెడు ధర్మసూత్రముపై నడచుచున్న మఱొకజాతి ఇక్కడ నున్నది. సర్వమును- ప్రకృతిశాస్త్రములుగాని సంపదలుగాని కళలుగాని భోగములుగాని అధికారములుగాని పేరుగాని ప్రతిష్ఠలుగాని - ఆ ఒక్క ధర్మమునకు లోబడి పోవలసినవే. భారతీయుని శీలముయొక్క రహస్య మిది. ప్రతి హిందూ శిశువునకును నైజమైన ఈ ఒక్క ప్రధాన ధర్మమునకు అనగా- పారమార్థికతకు జాతిపవిత్రతకు- అతని సర్వస్వము లోబడవలసినదే. యూరపియనులవలన అతడు గ్రహించిన ప్రకృతి శాస్త్రవిజ్ఞానమేకాక తన కలిమి పదవి ప్రఖ్యాతి సర్వమును దానికి లోబడి తీఱవలెను. అదియే వాని జాతీయ జీవనమునకు కీలకము!

—శ్రీ వివేకానందస్వామి.

మానవుడు తనకు తాను నిర్ణయించుకొను విలువలను వివిధ పరిస్థితులలో అతడు వాని విషయమై అంగీకరించు సర్దుబాటులను బట్టి అతని వ్యక్తిత్వ మేర్పడుచుండును. ఈ విలువ లెంత స్పష్టముగ నుండి వాని విషయమై అత డెంత తక్కువ సర్దుబాటు నంగీకరించునో అతని వ్యక్తిత్వ మంత విశిష్టముగ నెన్నబడుచున్నది. మహాత్మాగాంధి మహాత్ముడైనచో అది ఆయన తన అహింసావ్రతము సత్యప్రియత్వము మొదలగు ఆశయములను ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనను విడనాడకుండుటవలననే. సుభాష్‌చంద్రబోసు ఇప్పటికిని దేశమందనేకులకు ప్రియతముడైనచో అది మహాత్ముని దేదీప్యమానమైన ప్రభావము నెదుట వెలవెలబోవని అతని ఆత్మవిశ్వాసము వలననే. ఇట్టి వ్యక్తిత్వ మెట్లేర్పడుచున్నది! జీవితమున ప్రతి చిన్న యంశమునందును పరిస్థితుల నెదిరించి తన విలువలను నిలుపబెట్టుకొనుటచేతనే. జీవితమున బాల్యమాదిగ నెదురగు అనేకములగు చిన్నచిన్న సమస్యలను జాగరిత బుద్ధితో సరిగా పరిష్కరించుకొను కొలది క్రమముగ కేవలము అభ్యాసవశముననే క్లిష్ట సమస్యలయందును మనస్సు సరియగు రీతిని పనిచేసి సరియగు పరిష్కారమునే ఎన్నుకొనును. ఇట్లొక నిశ్చితమగు వ్యక్తిత్వ మేర్పడిన మానవుడు హఠాత్తుగ తన వ్యక్తిత్వమునకు పూర్తిగ భిన్నమైన విలువల నెదుర్కొనినపుడు వానిని గ్రహించి తన వ్యక్తిత్వమున కనుగుణముగ మలచుకొని జీర్ణించుకొనవలెను. అట్లుగాక తన వ్యక్తిత్వమును వదలుకొని ఇతర విలువలను స్వీకరింప ప్రయత్నించినచో వానిని స్వీకరింపలేకయు తన వ్యక్తిత్వమును

వదలుకొనలేకయు పిచ్చిపిట్టిరో ఆత్మహత్య చేసికొనియో నశించును.

వ్యక్తి విషయమున నెట్లో దేశము విషయమునను అట్లే కాలక్రమమున నొక వ్యక్తిత్వమేర్పడుచుండును. ఆ వ్యక్తిత్వమున కనుగుణముగనే వివిధ పరిస్థితులయం దేర్పడు నూతనానుభవములు స్వీకరింపబడుచుండును. జపాను దేశమునకు దేశభక్తి మూలసిద్ధాంతము. రాచరికము వెలసినన్నాళ్లును ప్రజలు రాజులచే పాలింపబడిరి. రాజులును ప్రజలును దేశమునకు వన్నె తెచ్చిరి. పరిస్థితులుమారి రాచరికము నిలువజాలని పరిస్థితి యేర్పడగనే సామంతులు ఇతర రాజపురుషులు నిస్సంకోచముగ తమ హక్కులను వదలుకొని తమ దేశభక్తిని వెల్లడించిరి. సమైక్యదేశమై పురోగమించిరి. ఆర్థిక పరాక్రమమే జీవనసూత్రమైన ఈనాడు సంఘటితదేశమై సర్వవిధముల ఆర్థిక పురోగమనము సాధించి జపానుదేశ మలరారుచున్నది. అన్ని దేశములయందును జపాను దేశము జపానుదేశీయులు గౌరవమును సంపాదించుకొనిరి.

అమెరికా దేశమునకు వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము కీలకము. ఇతర దేశములనుండి స్వాతంత్ర్య పిపాసువులై వచ్చినవారి దేశమది. ఆ స్వాతంత్ర్యాన్వేషణయే వారిని అన్నిరంగముల యందును అగ్రగాములను చేయుచున్నది. స్వాతంత్ర్యము ననుసరించియే వారికి తెలిసిన జీవితాశయమగు ఆనందమును వారు సాధించుకొనుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యము నన్వేషించుచునే వారు చంద్రమండలమునకు గ్రహాంతరములకు పయనించుచున్నారు. ఆ స్వాతంత్ర్యముతోనే వారు జీవితమునగల అన్ని వ్యవస్థలను తల్లక్రిందులుచేసి అన్నివిధముల పరీక్షించుచున్నారు. వారి కళలు శాస్త్రవిజ్ఞానము సారస్వతము అన్నియు స్వాతంత్ర్యముగ, వారి స్వాతంత్ర్యమున కాశయమగు ఆనంద సముపార్జనకై, ఉపయోగించుకొనుచున్నారు. ఆ స్వాతంత్ర్యముతోనే ఆధ్యాత్మికత కేకైక మార్గమగు యోగమునుకూడ ద్విగుణీకృత భౌతికానందమునకు సాధనముగ మలచికొని వారుపయోగించుకొనుచున్నారు.

ఇక భారతీయుల వ్యక్తిత్వమునకు ఆధ్యాత్మికతయే మూలస్తంభము. చరిత్రకందని కాలమున నైతము భారతీయులు అగ్నిని వరుణుని ప్రార్థించినపుడును ధర్మముకొఱకే విశ్వశాంతి కొఱకే 'దేనిని తెలియుటచేత సర్వమును తెలియబడుచున్నదో దానిని తెలియుట' కొఱకే ప్రార్థించిరి. తమ జీవితములను వెచ్చించిరి. అనుక్షణమును జీవన పరమగమ్యమును సాధింపగోరి శతాబ్దముల పర్యంతముచేసిన యన్వేషణయే భారతీయ తత్త్వశాస్త్రము. దాని యభ్యాసమే సనాతనధర్మము. వేదకాలమున నగ్నిహోత్రమును నిలిపికొనినపుడును బౌద్ధులకాలమున దేవాలయములు నిర్మించినపుడును మహమ్మదీయులు ఆంగ్లేయుల పరిపాలనయందు వర్ణవ్యవస్థను బిగదీసినపుడును భారతీయులయందు తత్త్వాన్వేషణయే ప్రకటితమైనది. దానికొఱకై వారు తక్కిన యానందములనన్నింటిని వదలుకొనిరి. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము సామాజిక స్వాతంత్ర్యము దేనినిగూడ భారతీయులు గణింపలేదు. కాని వారి యాధ్యాత్మిక స్వాతంత్ర్యమునుమాత్రము వారు అణుమాత్రమైనను వదలుకొనలేదు. ఆ కారణముననే భారతీయులు ఇంకను వర్ధిల్లుచున్నారు. ఆధ్యాత్మికమార్గమున పురోగమించుచున్నారు. అట్టి భారతీయుల ఆధ్యాత్మిక మహావృక్షమున నొక

వినూత్న ఫలగుచ్ఛమే శ్రీరామకృష్ణ వివేకానందబోధ.

ప్రస్తుతసమయమున భారతీయు లెన్నడును ఎదుర్కొనని విచిత్ర పరిస్థితి ఎదురైనది. బౌద్ధులైనను మహమ్మదీయులైనను ఆంగ్లేయులైనను దేశమునకు విపరీతపు విలువల నెక్కువగా కొనిరాలేదు. అన్నియు మతవిషయకమైనవే. ఆధ్యాత్మికవాసన గలిగినవే. వాని నన్నింటిని భారతదేశము సులభముగనే జీర్ణము చేసికొనినది. ఆధునిక కాలమున మతమునే సమూలముగ తిరస్కరించు చార్వాకము మరల విజృంభించినది. ప్రపంచమున నే విషయమైనను దైహిక మానసిక ఆనందమునకు సాధనము మాత్రమేననియు అట్టి ఆనందమును మించిన గమ్యము లేదనియు ప్రకటించు పాశ్చాత్య సంస్కృతి భారతీయుల కెదురైనది. పాశ్చాత్యుల లౌకికాభ్యుదయము ఆనందాన్వేషణయందు స్త్రీ-పురుషుల స్వేచ్ఛ ఆనందాన్వేషణయందు వారి సాంకేతిక పురోగతి ఆనందాన్వేషణయందు వారి కావశ్యకమగు నిరంతర వైచిత్రి భారతీయుల కనులు మిరుమిట్లు గొల్పుచున్నవి. ఈ పైపై మెరుగులు పాశ్చాత్యుల యాంతరముననున్న మితిలేని యాక్రోశమును అశాంతిని కప్పివేయుచున్నవి. భారతీయులను, వారి గాఢము నిశ్చలము శాశ్వతానంద సాధకము అగు ఆధ్యాత్మికతను శతాబ్దుల నిరంతరాన్వేషణ ఫలితమును ఒక్కసారిగా వదలివేయ ప్రలోభింపజేయుచున్నవి.

భారతీయు లీనాడు తమ ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తిత్వమును నిలువబెట్టుకొని ఈ బాహ్యాడంబరములను దాని కనుగుణముగ మలచుకొనిననే వారి జాతి వర్ధిల్లగలదు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము సంపాదింపబడినది. పారిశ్రామికాభ్యుదయము నానాటికి పెరుగుచున్నది. సాంకేతిక విజ్ఞానము పెంపొందుచున్నది. మనస్తత్త్వశాస్త్రము వైద్యవిజ్ఞానము సామాజిక జీవనము అన్నియు వికసించుచున్నవి. అన్నిటియందును పాశ్చాత్యుల యనుకరణము కన్పించుచునే యున్నది. ఈ పరిస్థితిని భారతీయ గమ్యమగు ఆధ్యాత్మిక సాధనకై త్రిప్పవలయును.

భారతీయులు ఆర్థిక పురోగమనమును సాధించినచో అది పాత్రత తెలిసి దానము చేయుటకే, ఇతరులకై వినియోగించుటకొఱకే. బొక్కసములలో దాచి భోగభాగ్యములలో మునిగి తేలుటకు కాదు. సాంకేతిక విజ్ఞానము పెంపొందించుకొనినచో అది మన దేశము స్వయంసమృద్ధమై ప్రజ లనాయాసముగ ఆధ్యాత్మికమార్గము నవలంబించి పరస్పర సహకారమును అన్యోన్య పురోగమనమును సాధించుటకే. మారణాయుధములను కనిపెట్టి పరస్పర వినాశమును సాధించుటకు కాదు. విద్య దేశమం దెల్లెడల వ్యాపించినచో అది ఆధ్యాత్మికగమ్యమును తెలిసికొని సకల కార్యకలాపములను ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో చేయుట యెట్లో తెలిసికొనుటకే. భోగతృష్ణాపీడితులై కామకాంచనములందు తగుల్కొనుటకు కాదు.

కనుక ఆధునిక కాలమున సాధింపబడు అత్యంతాధునిక ప్రగతుల నన్నింటిని మనము మనకు జీవగఱ్ఱయగు యాధ్యాత్మిక గమ్యమున కనుగుణముగ మలచుకొనవలసియున్నది.

శ్రీకృష్ణావతారము

విద్వాన్ - పమిడికాల్వ చెంచునరసింహశర్మ

(ఉత్తరార్థము)

ఇట్లు శుద్ధ విద్యాశక్తి పురుషమూర్తి నవ ధరించిన కారణముచే నవిద్యాశక్తు లెనిమిదియు నాతనికి భార్యలై యాశ్రయించినవి. ఈ విష యము పోతన ముందేనిరూపించియున్నాడు. మన నల్లనయ్యకు పుట్టకముందే కన్యా నిశ్చయము ముహూర్తవిధులు జరిపించి బ్రహ్మాది దేవతలకుఁ దాంబూలాదు లిచ్చి పంపించినాడు. ఎందుకు జేయఁడు? ఆయన యందఱివలె "విన్నంత" మాత్రమే చెప్పువాడు కాదే! "కన్నంత, తెలియవచ్చినంత" తేటపఱచువాడు గదా! ఆ పరమభక్తి జ్ఞాననిధి కా మహానందాంగనా డింభకుని విషయమునఁ గైవల్యకాంక్షతోపాటు కల్యాణ వాంఛకూడ తొలుతనే కల్గిన దేమో! ఆ రెండవది లేకున్న మొదటిది సిద్ధింపదని యా మహాత్ము డెఱుగకుండునా? ఆ యష్టవధూ రత్నము లెవ్వరో తెలిసికొందము "భూమి రాపోఽనలో వాయుః ఖం మనోబుద్ధి రేవ చ అహంకార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతి రష్టధా" (భగవద్గీత) అని మూలప్రకృతి యొక్క విశేషశక్తి రూపము లెనిమిది విధము లుగా నిర్ణయింపబడినవి. 1. భూమి, 2. జలము, 3. అగ్ని, 4. వాయువు, 5. ఆకాశము, 6. మనస్సు, 7. బుద్ధి, 8. అహంకారము. ఈ ప్రకృతి తత్త్వములు పరమపురుషుని సేవించిన వని యంతరార్థము. ఇందు మనము గ్రహింప వలసిన దేమి? బాహ్యలీలావిలాసము లగు శ్రీ కృష్ణుని భార్యలకును నీ ప్రకృతులకును సంబంధ మున్నదా? లేదా? యనుట ప్రకృత చర్చనీ యాంశము ఇది వివాహ విషయ మగుటచే కాలవయోభేదముల ననుసరించి పై తత్త్వముల వరుసక్రమములో నున్న కన్యలే రారు మొత్త ముపై గ్రహింపవలసియుండును. వ్యావహారిక ముగా ప్రథమ సతీమణి రుక్మిణీదేవి. ఈమె తత్త్వమేదియో కనుగొందము.

ఈ వధూలలామ 'రమాభగవత్యంశభవ' యని మొదటనే పోతనగారు 'రం' బీజప్రాధా న్యమును సూచించియున్నారు. ఆమె పేరు నట్టి దియే. 'రుక్' అనగా కాంతి. "హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం" "ఆదిత్యవర్ణే తపసోఽధి జాతో" "పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం" ఇత్యాది ఋక్కు లచే నరుణకాంతి విరాజిత యనబడినది. కావున రుక్మిణి యను పేరు సార్థకము. 'ర'కార మగ్నిబీజ మందురు. ఇన్ని కారణములచే నీమె యగ్ని తత్త్వ మనఁదగును. పైగా పవిత్ర భావశీల సంప త్తులచేతను నగ్నితత్త్వమునే యనుసరించి యున్నది. అసలు శ్రీ శక్త్యర్థములోను అగ్ని బీజ మావరించియే యున్నది. ఇక సత్యభామా దేవి గుణశీలాదికము లోకప్రసిద్ధము. రుక్మిణి యందు శ్రీ దేవ్యంశ ముండుటచే గొంత రజో గుణ మాపాదించియుండును. కాని యీ సుందరీమణియందు రజస్తమస్సులు తాండ వించు చున్నవని యామె స్వాధీనపతికా భావమే తెల్పుచున్నది. సత్రాజిత్తునకు గొడు కులు లేనందున నీ కూతురియందే తన స్వభా వము సుప్రతిష్ఠితమై యుండవచ్చును. దానిచేఁ దండ్రిపోలిక తక్కిన పిల్లలకన్న నీమెయందే బాగుగా కానవచ్చుచున్నది. పోతనగారీమెను "యశఃకామ" "ముఖనిర్జితసోమ" యనుటచే మిగుల సౌందర్యవతి యనియు గీర్తిప్రతిష్ఠల కాశించునదియు నని తెలియనగును. ఇట్టి కారణములచే నహంకారతత్త్వస్వరూపిణిగా నీమెను గైకొనవచ్చును.

ఇక గాళిందీదేవి విషయము కొంత విచారింతము. ఈమె సూర్యభగవానుని సుపుత్రికారత్నము. ఆమె యెవ్వరిని వరింపక విష్ణుదేవునే పెండ్లాడుదునని పట్టుబట్టి తండ్రిచే గల్పింపఁబడిన యమునానదీ జలాంతర్గృహమున దపస్సు చేయుచుండ శ్రీకృష్ణుఁడు పార్థుఁడు నచ్చటికి రాగా నామె గ్రహించి శ్రీకృష్ణభగవానునిఁ బెండ్లి యాడినదట! ఈ విధముగ నీమె చరిత్రమే చాటుచుండ ప్రత్యేకసూచ్యార్థము లవసరము లేకయే బుద్ధితత్త్వమని యెన్నవచ్చును. ఇంతటి సహజ నిశ్చయబుద్ధి, తపోనియతి, మఱెవ్వరి కున్నది? తర్వాత మిత్రవింద విషయమున చరిత్రాంశము లెక్కువగా వివరింప లేదు. కావున నిందు పోతన గారి వర్ణనాంశముల సూచ్యార్థములే శరణ్యము. "నిత్యాపూరిత సుజనానంద" "చారుచికుర కాంతి విజితషట్పద బృంద"యై యున్నదట! మిత్రవింద, అనఁగా సర్వగ్రహ నక్షత్ర చంద్ర భానుల దీప్తులచేతను 'ఆకాశ శరీరం బ్రహ్మే'త్యాది బ్రహ్మభావనల చేతను, సర్వదా సుజనానందము వెల్లివిరియించు నదియు, శిరోజనీల కాంతి భాసురమైనదియు నగు నాకాశతత్త్వమని భావింప నగును. అట్లు గాకున్న మహాలక్ష్మి, రుక్మిణి యుండగా "నిత్యాపూరిత సుజనానందదాయిని" మిత్రవింద యెట్లగును! పోతనగారి భావగర్భితవిశేషణములు తీసివేయ దగినవి కావు. ఇక నాగ్నజిత్తి వృత్తాంత మరయుదము. ఈమె కోసలాధిపతియగు నగ్నజిత్తుని కూతురు. ఈ కన్నియ వివాహవిషయమున నాతఁ డొక పందెము బెట్టినాడు. తనవద్ద గల వాడి కొమ్ములు గలవియు మహాబలసంపన్నము లైనవియు నగు నేడు వృషభములతో బోరాడి వానిని గెల్చిన వారికిఁ గన్య నిచ్చి పెండ్లి చేయుదు నని చాటించినాడు. ఎవ్వరి కా పని సాధ్యముగాక పోవుటచే శ్రీకృష్ణుడచ్చటి కేతెంచి వృషభములతోఁ బోరి సులభముగా వానిని గెల్చి యామెను బెండ్లాడెనట! ఈ సందర్భమున నా రమణీలలామ శ్రీకృష్ణుఁడు తమ యింటి కేతెంచి నప్పటినుండియు, నాతనిపై మరులుగొని ఈ జగన్మోహనాకారుఁడైన గోవిందుడు నన్ను గైకొన్నచో నా తొంటి నోము ఫలించినట్లే యని యెంతో యాందోళన పడుచుండినదట! తన కామె సంకల్పమే నెఱవేరినది. "కన్యా వరయతే రూప" మ్మనునది యీ కామిని విషయమున స్పష్టముగా దోచుచున్నది. అది మనోవిషయిక మగుటచే నీ నాగ్నజిత్తిని మన స్తత్త్వముగా దలంపవచ్చును. ఇందుల కీమె చరిత్రమే సాక్ష్యమైనది.

ఇక భద్రాదేవిని గురించిన చరిత్రాంశము లెక్కువగా లేనందున సూచ్యార్థములే గ్రాహ్యములు. ఈమె కేకయరాజు కూతురును, సుదర్శన రాజేంద్రుని చెల్లెలును గృష్ణునికి మేనమఱదలును నై యున్నదట ఈ కన్నియను వర్ణించుచు పోతన "ఇద్ధ నయోన్నిద్ర, ప్రపూర్ణ సద్గుణ సముద్ర అక్షుద్ర" అన్నాడు. ఈ విశేషణము లన్నియు జలతత్త్వమును సూచించుచున్నవి. గొప్ప జీవనచైతన్యము గలిగి భూతలమెల్లను విస్తారముగా నాక్రమించి పరిశుద్ధ భావము గలిగియుండునది జలమే కదా! కావున నీ భద్రను జలతత్త్వముగా నూహింపవచ్చును. ఇక లక్షణాదేవి చరిత్రమునందును చరిత్రాంశము లెక్కువగా లేవు. కావున సూచ్యార్థములే గ్రహింతము. ఈమె మద్రభూపతి తనయ. ఈ కన్యకను గైకొను సమయమున బోటిగా వచ్చిన మదాంధులైన వైరి భూపతులను బాఱద్రోలి శ్రీకృష్ణుడు పెండ్లి యాడెనట! ఈమె వర్ణనములో "సమదమృగేక్షణ, నయ విచక్షణ లక్షణ, పుణ్యలక్షణ" అను విశేష

ణములు వాడినాడు పోతన. చంచలస్వభావము జగత్ప్రాణ, తాపహరణాది సులక్షణత్వము, సహజపావనత్వము మొదలైనవి వాయుగుణము లగుటచే నీ లక్షణను వాయుతత్త్వముగా నెన్నుకొనవచ్చును. ఇందులో దొలి విశేషణమే యీమె వాయుతత్త్వ మని సూచించుచున్నది. వాయువాహనము లేడి, దాని కమిత చంచలత్వము. వాయువున కదియే ముఖ్య లక్షణము. అట్టి చంచలదృష్టులు గలది లక్షణ యైనది. అందుచే వాయుతత్త్వ భావనలే యిందు సూచితములు. ఇక జాంబవతి మిగిలియున్నది. ఆమె విషయమునను చరిత్రాంశములు లేవు. కాని జాంబవంతుని కూతురనియు, నతఁడు కృష్ణునితోఁ బోరాడి సత్యము గ్రహించి తన కుమారిత నిచ్చి పంపెనన్న కథాంశము కొద్దిగా నున్నది. ఆమె వర్ణనములో మాత్రము "బాలామణి కన్యకారత్నము" అని సమానార్థక విశేషణములు వాడినాడు - పోతన. శమంతకమణితో నీ బాలికామణియు గుదిరినది. ఈ రత్నోపమానద్వయసారస్యముచే నీమె రత్నగర్భయగు భూతత్త్వమా యనిపించుచున్నది. అందులో నీమె భల్లూకరాజ సంతానము. అందుచే భూతత్త్వమే ప్రధానము.

ఈ విధముగా మూలప్రకృతియొక్క భిన్నాంశము లెనిమిదియుఁ దమ యధిపతియగు శ్రీకృష్ణభగవానునికి సతీరత్నములై భాసిల్లినవి. త్రిమూర్తుల విషయమున నాదిశక్తి చర్యలు నింతియే కదా! త్రిగుణాత్మిక లగు సరస్వతీ లక్ష్మీ గౌరీ దేవ్యాఖ్యలతో వారి నాశ్రయించియే యున్నది. ఇట్టి శాక్తేయ మహత్తర శృంగార రసాకర్షణ ప్రభావము శ్రీకృష్ణుని బాల్య చేష్టలనుండి వెల్లివిరిసిన దనుటకు వారి జీవిత చరిత్రమే ప్రబలసాక్ష్యమై యున్నది. అదియుఁ జిదచిత్ప్రకాశిత మగుటచే బాహ్య విశ్వ సమ్మోహనమే కాని యంతరమున నిత్య బ్రహ్మచారిత్వమే సుప్రతిష్ఠితము. అందుకే "అనాది బ్రహ్మచారీ చ కృష్ణో వ్యసన కర్మకః" అన్నారు. పరీక్షిన్మహారాజు శ్రీకృష్ణుని జారవినోదక్రీడల విషయమంతయు విని శుకమహర్షితో "ధర్మకర్తయు ధర్మభర్తయు ధర్మమూర్తియునైన సత్కర్ముఁడీశుఁ డధర్మ శిక్షయు ధర్మరక్షయు జేయఁగా నర్మిలిన్ ధర మీద బుట్టి పరాంగనాజన సంగమే ధర్మమంచు దలంచి చేసె నుదాత్త మానస చెప్పుమా" యన్నాడట! దాని కాయన "గోపజనములందు గోపికలందును సకల జంతులందు సంచరించు నా మహాత్మునకు బరాంగన లెవ్వరు! సర్వమయుడు లీల సలిపె గాక" అని చెప్పెను. కావున నిందు జారత్వాది దోష భావములు స్వాధీనమాయికుల కంటవు. మాయాధీనులగు ప్రాణులకే యా కర్మబంధముల చేటుపాటులు. తన రూపములతో దా నాడుకొనుటలోఁ దప్పేమున్నది? ఇది యిందలి పరమార్థము.

"నగు మొగమున్ సుమధ్యమును నల్లని
 మేనును లచ్చి కాట ప
ట్టగు నురమున్ మహాభుజము లంచిత
 కుండల కర్ణముల్ మదే
భగతియు నీలవేణియుఁ గృపారసదృష్టియుఁ
 గల్గు వెన్నుఁ డి
మ్మగ బొడసూపుఁగాత! కను మూసిన
 యప్పుడు విచ్చినప్పుడున్"

(ఆంధ్ర భాగవతము - పోతన మహాకవి)

శ్రీరామకృష్ణాష్టకము

కళాప్రపూర్ణ నిడుదవోలు వెంకటరావు

ఉ. శ్రీలలితానుభూతి తనుఁజెందఁగ బాహిరమైన యట్టి మా
యాలయమెల్ల దాఁటి సకలాగమసాధన మించి ఆత్మరే
ఖాలయమందు మాతను ముఖాముఖినే దరిసించె నట్టి యు
ద్వేలుఁడు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 1

ఉ. ఎంచఁగరాని శక్తి నిఖిలేంద్రియవృత్తులఁ గట్టి కామినీ
కాంచనముల్ జయించిన యఖండ మహామహిమోన్నతుండునై
మించిన లోకసంగ్రహ సమీహితబుద్ధిని యోగవిద్య బో
ధించిన రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 2

చ. చదువుల సారమున్ దెలిసి శాస్త్రము లెల్లను నాకళించినన్
మెదడును పెంపుసేయుటకు మించిన మార్గమె కాని ఎన్నడున్
హృదయము పెంపుసేయదని యీడితశక్తిని చాటినట్టి స
ద్విదితుఁడు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 3

చ. మతములు వేఱువేఱయిన మానస మొక్కటియే యటంచు సం
గతి విడనాడు డంచును, వికారవిమారిత యోగమార్గమే
గతి యని భారతీయులకు కామితమిచ్చు నటంచు దెల్పె హ్రా
ద్వ్రతతుఁడు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకు ప్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 4

ఉ. భావము నిశ్చలంబయిన, భార్య, గృహంబును గల్గియుండియున్
జీవిత మెప్పు డన్యగతిఁ జెంద దటంచును శారదామణీ
దేవి పరిగ్రహించి, తన దృష్టిని నిల్పెను లోకమాత నా
ధీవరి రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 5

ఉ. దీపిత భారతీయ జగతీతల పీడిత భావదాస్యమున్
బాపుచు నార్షసంస్కృతి ప్రభావము సర్వదిగంతరాళికిన్
బ్రాపుగఁజేసి చేతనను భారతజాతికిఁ గూర్చినట్టి యు
ద్దీపుఁడు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 6

చ. నిరతము దక్షిణేశ్వర మునీంద్రుఁడు నాగ ప్రసిద్ధికెక్కి వి
స్ఫురదురు భారతీయ పరిపూర్ణ మహత్తర యోగ తేజ భా
స్వరమును పూర్వపశ్చిమ దిశానవఖండము నిండఁజేయు సు
స్థిరుఁడగు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్. 7

ఉ. భూవలయంబునం దొలి నపూర్వత వెల్గియు నన్యపాలనన్
ధావితమైన యా భరతధాత్రికి నూతన దివ్య చేతనో
జ్జీవన కారణంబగుచు సిద్ధి వహింపఁగఁ జేసినట్టి మా
దేవుఁడు రామకృష్ణగురుదేవుఁడు మాకుఁ బ్రసన్నుఁ డయ్యెడున్.

ఉ. హృష్టము సర్వమానవ సుఖైకదమై చెలువొంద నాత్మ
పుష్టినిఁ గూర్పఁగా నిడుదవోలు కులుండగు వేంకటాఖ్యు డీ
యష్టకమున్ రచించె సుజనావళి మోదమునంద భక్తి సం
ధృష్టత, రామకృష్ణగురుదేవ! ననుం దయఁజూడు మెప్పుడున్.

యువకులకు శ్రీ వివేకానందుల పిలుపు

ఉద్బోధ

నడువుడు. ఎచ్చటెచ్చట మహామారి క్షామము చెలరేగుచున్నవో ఎచ్చటెచ్చట జనులు దురవస్థ పాలగుచున్నారో మీరందఱు ఆయా చోట్లకు పొండు. వారి వ్యథల నుపశమింప జేయుడు. మహా అయినచో మీ రా ప్రయత్నములో మరణింపవచ్చును. అయిన నేమి! ప్రతినిత్యము మీవంటి వా రెందఱు క్షుద్రకీటకములవలె పుట్టుట లేదు. చచ్చుట లేదు? దానివలన ఈ విశాలవిశ్వమున కేమైన భేదము కన్పించుచున్నదా? చావు ఎప్పటికైన తప్పదు. కాని చచ్చుటకొరకు గొప్ప ఆదర్శము నుంచుకొనుడు. జీవితమున నొక ఉత్తమాదర్శము నుంచుకొని దానికై మృతినొందుటయే శ్రేయస్కరము. ఈ దేశభవిష్యత్తును గూర్చిన ఆశ లన్నియు మీ మీదనే ఉన్నవి. మీరు నిష్క్రియులై కాలము గడపుట చూడ నా కెంతో బాధ కలుగుచున్నది. కార్యారంభులు కండు. కార్యదీక్ష బూనుడు. జాగు సేయకుడు. దినదినము మృత్యువు సమీపించుచున్నది. సర్వము దేనికాలమున అది ఎప్పుడో జరుగునని సోమరులై కాలము గడపకుడు. ఆ విధముగ ఏ పనియు జరుగదు. గుర్తుంచుకొనుడు.

ఈ జీవితమూ క్షణభంగురము. ప్రాపంచిక భోగములూ క్షణికములు. పరులకై ఎవరు జీవింతురో వారే నిజముగా జీవించినవారు. ఇతరులు జీవించియు చచ్చినవారితో సమానమే.

ఇతరులకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు సిద్ధపడనివాడు స్వాతంత్ర్య మనుభవించుట కర్హుడేనా? నిరర్థకమైన ధుమధుమలతో మనశక్తినంతయు వ్యర్థము గావించుటకు మారుగా మగటిమితో శాంతముగా కార్యాచరణ కుపక్రమింతము. నావఱకు నేను, దేని కెవరు నిజముగ అర్హులో వారికి దానిని చెందనీయకుండ చేయుటకు ఈ విశ్వమున ఏ శక్తికి సాధ్యము కాదని దృఢముగా విశ్వసింతును. గడచిపోయిన కాలము గొప్పదే, నిజమే. కాని భవిష్యత్తు ఇంతకంటెను ఉజ్జ్వలముగా నుండునని నేను నిశ్చయముగా నమ్ముచున్నాను. పవిత్రత, ఓర్పు, పట్టుదలలయందు సుస్థిరులమై యుండునట్లు ఆ శంకరుడు మనల ననుగ్రహించు గాక!

మనకు కన్పించు మానవ మృగములు నూటికి తొంబదితొమ్మంది చచ్చినవారే. దయ్యములే—నాయనలారా! ప్రేమించువారే జీవింతురు. అన్యులు కాదు. పరితపించుడు. బిడ్డలారా! అనుతాపమును చెందుడు. పేదలకై అజ్ఞానులకై అధఃపతితులకై పరితపించుడు. అప్పుడు ఆ భగవంతుని చరణారవిందములయందు మీ హృదయమును క్రుమ్మరింపుడు. మీకు శక్తి అప్పుడు వచ్చును. సాయము వచ్చును. అణచుటకు శక్యముకాని ఉత్తేజము కల్గును. నా వత్సలారా! భయమందకుడు. నక్షత్ర ఖచితమైన ఆకాశమువైపు, అది మిమ్ము అణచివేయునేమో అనునట్లు, భీతదృక్కులతో పైకి చూడకుడు. కొలది గంటల కాలములో అది పూర్తిగా మీ పాదములక్రింద నుండును. ధనము రక్షింపదు. కీర్తి రక్షింపదు. ప్రతిష్ఠ రక్షింపదు. పాండిత్యము రక్షింపదు, రక్షించునది ప్రేమ. కష్టపరంపరలు అను దుర్భేద్యములగు అంతరాయములను చీల్చుకొని పోగలిగినది శీలమే.

తేజమును కలిగియుండుడు. అన్ని వైపులకు వ్యాపింపుడు. కార్యదీక్ష వహింపుడు. నాయకత్వము వహించునపుడు సేవకులుగా మెలగుడు. నిస్స్వార్థముతో నుండుడు. ఒక మిత్రుడు మఱొకనిని రహస్యముగా నిందావాక్యములనినచో వాని మాటల నాలింపకుడు. అపారమైన ఓర్మి కలిగియుంటిరా ఇక జయము మీదే. ఇతరులపై అధికారము చెలాయింపకుడు. కేవలము పరశ్రేయమునకై పని చేయుటయే నిజమైన జీవనము. కావున పని చేయుడు.

జాగరూకులరై యుండుడు. అసత్యమేదైననుసరియే, జాగ్రత్త సుమా! సత్యమును అంటిపెట్టుకొని యుంటిమా, జయించి తీరుదుము. ఆలస్యమైన కావచ్చునేమో గాని జయము తథ్యము. పని పూర్తిగా మీయొకరి మీదనే ఆధారపడియున్నట్లు పని చేయుడు. అయిదువేల సంవత్సరములు మీకై నిరీక్షించుచున్నవి. భావిభారత భాగ్యోదయము మీమీదనే ఆధారపడి యున్నది. పని కొనసాగించుడు. మీ కందఱకు నా ఆశీర్వాదములు.

ఇదివరలో మనము పని పాడు చేయలేదు. నిస్సందేహముగా లేదు. మన సంఘము చెడ్డది కాదు, మంచిదే. నే నాశించునది, అది మఱింత మంచిగా ఉండవలె ననియే. తప్పునుండి ఒప్పునకు కాదు, చెడునుండి మంచికి కాదు. సత్యమునుండి పరమ సత్యమునకు, మంచినుండి అంతకంటె మంచికి, అత్యంత శ్రేష్ఠత్వమునకు రావలెను. నేను నా దేశీయులకు చెప్పునదేమనగా ఇప్పటివఱకు మీరు చక్కగనే పని చేసియున్నారు. మీ రింకను చక్కగా పని చేయుట కిది తరుణము.

నా విధాన మిది — ఋషులు నిర్దేశించిన మార్గమున పురోగమించుట. అనేక శతాబ్దముల జానిసత్వముచే సంప్రాప్తమైన తమస్సును పూర్తిగా దులిపివేయుట తప్ప హిందువులు ప్రత్యేకముగా దేనిని త్యజింప నవసరము లేదని నిరూపించుట. మనము మన మార్గములోనే మన విధానములోనే ముందునకు సాగవలసి యున్నది. ప్రతి జాతికి ఒక ప్రధాన జీవన స్రవంతి యున్నది. భారతదేశమున కిది మతము (ధర్మము). దానిని బలిష్ఠము చేయుడు. అప్పుడు ఆ స్రవంతి కిరువైపుల నున్న నీరు దానితో ముందునకు సాగిపోయి తీఱును.

నీవు భారతీయుడవని గర్వపడుము. సగర్వముగా ఇట్లు ప్రకటింపుము. ''నేను భారతీయుడను. ప్రతి భారతీయుడును నా సహోదరుడు''

సగర్వముగా ఉచ్చైఃస్వరముతో ఇట్లు ఘోషింపుము, "భారతీయుడు నా సోదరుడు. భారతీయుడు నా ప్రాణము. భారతీయ దేవతలే నా దైవతములు. భారత సంఘము నా బాల్య డోలిక, నా యౌవననందనవనము, నా వార్ధక్య వారణాసి." సోదరా, ఇట్లనుము. "భారతభూమి నా మహోన్నత స్వర్గము. భారతదేశశ్రేయమే నా శ్రేయము." అహోరాత్రములు ఇట్లు ప్రార్థింపుము. "ఓ మహేశ్వరా! ఓ లోకేశ్వరీ! నాకు ధీరత్వమును ప్రసాదింపుము. ఓ శక్తిమాతా! నా దౌర్బల్యమును తొలగింపుము. నాలోని పిరికితనమును తీసివేయుము. నన్నొక ధీర పురుషుని గావింపుము."

భక్తిరత్నావళి

మూలము :
శ్రీ విష్ణుపురి

వ్యాఖ్యాత
విష్ణుచిత్తుడు

(ప్రథమ విరచనము)

74-76

జ్ఞానము మోక్షదాయకమనుట సత్యమే. కాని భక్తియొక్క విశిష్టత యేమన అది జ్ఞానమార్గమున కవసరమగు నియమనిష్ఠ లేవియు లేకనే జ్ఞానమును కల్గింపగలదు. అంతియగాక అందే యపాయమును లేదు. ఇట్టి భాగవత ధర్మసారమును కవియను యోగి చెప్పుచున్నాడు.

యేవై భగవతా ప్రోక్తా ఉపాయా హ్యాత్మలబ్ధయే
అంజః పుంసామవిదుషాం విద్ధి భాగవతాన్ హి తాన్
యానాస్థాయ నరో రాజన్న ప్రమాద్యేత కర్హిచిత్
ధావన్నిమీల్య వా నేత్రే న స్ఖలేన్న పతేదిహ
కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వానుసృతా స్వభావాత్
కరోతి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణేతి సమర్పయేత్. (11-2-34-36)

వేదశాస్త్రముల నధ్యయనముచేయని సాధకులు భగవత్ప్రాప్తినందుటకు సులభ మార్గముగ భగవంతుడు భక్తిమార్గమను భాగవతధర్మమును స్వయముగ నుపదేశించియున్నాడు.

ఈ మార్గముననుసరించు మానవున కపాయములేదు. పతనములేదు. కన్నులు మూసికొని పరుగుతీసినను అతని యడుగులు తప్పవు. క్రిందబడడు. (అజ్ఞానముతో సాధన చేసినను ప్రమాదము లేదనుట.)

మనోవాక్కాయములచేతను బుద్ధిఆత్మలచేతనైనను ఏమిచేసినను, అనగా వేదవిహిత కర్మలుమాత్రమే కాక దైనందిన చర్యల నన్నింటిని భగవత్ప్రీత్యర్థము నారాయణున కర్పింపవలెను.

77

సర్వమును నారాయణార్పణముచేయు నీ యుద్దేశమునే ప్రబుద్ధుడను యోగి విశదీకరించుచున్నాడు.

ఇష్టం దత్తం తపో జప్తం వృత్తం యచ్చాత్మనః ప్రియమ్
దారాన్ గృహాన్ సుతాన్ ప్రాణాన్యత్ పరస్మై నివేదనమ్. (11-3-28)

చేయు యజ్ఞదానములను జపతపములను ఇతర కర్మలను పరమాత్మునకు నివేదనముగ నీయవలెను. తనకు ప్రియతమములగు ఇల్లువాకిండ్లను భార్యాపుత్రులను తుదకు ప్రాణములను సైతము పరాత్పరునకు నివేదింపవలెను.

78

ఇట్టి భక్తినేల యభ్యసింపవలెనో కవియను యోగి నిమిచక్రవర్తితో చెప్పుచున్నాడు.

భయం ద్వితీయాభినివేశతః స్యాదీశాదపేతస్య విపర్యయోఽస్మృతిః
తన్మాయయాతో బుధ ఆభజేత్తం భక్త్యైకయేశం గురుదేవతాత్మా. (11-2-37)

భగవద్విముఖులగువారు అతని మాయకు వశులగుదురు. తత్ఫలితముగ వారు తమ యాత్మభావమును మరచిపోయి శరీరమే తామని భ్రమించుచుందురు. ఇట్టి శరీరభావమువలన వారు తమకు (తమ శరీరములకు) విరుద్ధములగు శక్తులనుజూచి భయమునకు లోనగుచున్నారు. కనుక సర్వులకును గురువు దైవమును ఆత్మయునగు పరాత్పరు నెల్లరును ప్రీతిపూర్వకమగు భక్తితో సేవింతురు గాక.

ప్రవృత్తినివృత్తుల సమన్వయము

రమణ

ప్రాచీనకాలమున మానవులు ధార్మిక జీవనము ననుసరించు రోజులలో చతురాశ్రమములు అమలునం దుండెడివి. బ్రహ్మచర్యము గృహస్థము సన్న్యాసము అనునవి తప్పనిసరిగా పాటింపబడుచుండెడివి. బ్రహ్మచర్యము బాల్యావస్థలో విద్య నార్జించిన తదుపరి దేశాటనము చేసి లౌకికజ్ఞాన మార్జించుటకు, గృహస్థము సంసారజీవితమును ఒడుదుడుకులు లేక నడుపుకొనుచు సహాయ మర్థించువారికి బాసటగా నుండుటకు, వానప్రస్థము సాంఘికసేవ నొనరించుచు అనుభవమునుబట్టి వలయువారికి సలహాల నొసంగుటకు, సన్న్యాసము వైరాగ్యమును వహించి ఆశ్రమవాసియై భగవంతుని గూర్చి తపస్సు చేయుటకు వినియోగ పడుచుండెడివి.

ఇయ్యవి అనుల్లంఘనీయములు. గృహస్థములో తప్ప తక్కిన యాశ్రమములలో ధనార్జన మను దానికి స్థానము లేదు. తక్కిన యాశ్రమముల నున్నవారు శాంతియుతముగా జీవనము సాగించెడి వారు.

అధునాతన కాలములో మానవులు చతుర్విధాశ్రమములను పాటించుట లేదు. ధనాశ మెండగుటవలన ఎల్లరును—బాల్య యౌవన కౌమార దశలయందున్నవారు—విధివిరామ మెఱుగనివారై ఏదేనొక వృత్తిని చేపట్టి తత్సాధనమునకు కృషి చేయుచున్నారు. నీతిని పాటించుట లేదు. ద్రవ్యోల్బణము వలనను కృత్రిమముగా సృష్టింపబడిన కాటకమువలనను నిత్యావసర వస్తువులు లభింపక ప్రజలు కష్టములకు గురి యగుచున్న ఈ కాలములో ధనార్జనమునకు పూనుకొనిన వారికి నల్లబజారు ధరల పెంపకము వగైరాలు అండదండలైనవి. ఈ ధన వ్యామోహము వలన మానవుడు ఆత్మశాంతిని కోలుపోయి వేసిన తాయి కంతయు వెఱ్ఱిమొఱ్ఱిగా పరువు లిడుచున్నాడు.

ఇయ్యది భౌతిక వాదముయొక్క ప్రభావము. అమెరికా దేశీయులను ఇందులకు ఉదాహరణముగా పేర్కొనవచ్చును. సిరిసంపదలతో తులతూగుచున్న అమెరికనులు ఆత్మశాంతిని కోలుపోయి అసంతృప్తితో కొట్టుమిట్టాడుచున్నారు. ఆత్మశాంతికొఱకు అన్వేషణ చేయుచున్నారు. అనేకులు అమెరికనులు హిప్పీలుగా తయారై భారత దేశమున పర్యటించుట చూచుచున్నాము. వారిని ప్రశ్నింప వారు తమ పర్యటన ఆత్మశాంతి సముపార్జన కొఱకని చెప్పుచున్నారు. ఈ పరిస్థితి భౌతికవాదము ననుసరించియే సంభవించినది. ఆధ్యాత్మికవాదము ననుసరింపని కొఱత తేటతెల్లముగా విదితమగుచున్నది.

భారత దేశమున ఆధ్యాత్మిక చింతన పరివ్యాప్తమై యున్న రోజులలో ప్రజలు శాంతితో మనుగడ సాగించుచుండిరి. అధునాతన కాలములో ఆధ్యాత్మికచింతన అడుగంటి పోయినందున ఎంతో విస్తృతమైన కార్యరంగము కనిపించుచున్నను, మానవులు కార్యదక్షులై యున్నను శాంతిని కోలుపోయి శోకతప్తులగుచున్నారు.

ఈ యస్తవ్యస్త పరిస్థితులకు పరిష్కారమెయ్యది? శాంతి సంస్థాపనమునకు మార్గమెయ్యది? అన్న ప్రశ్నలు మేధావి వర్గము నెదుర్కొనుచున్నవి. వేదకాలమునందు వలె కర్మపరిత్యాగ మొనరించి వైరాగ్య మూని తపస్సు చేసికొనుటయా? లేక శ్రీ వివేకానంద స్వామి సలహా ననుసరించి మానవాళి మధ్య వసించుచున్నను తామరాకుపై నీటిబిందువువలె నిస్సంగుడై సేవాపరాయణుడై జీవించుటయా?

వేదకాలమునందువలె నేటి మానవుడు వైరాగ్య మూని తపస్సు చేసికొనుట పొసగదు. కాలగమనమునందు సమాజము పురోగమించి నేటి స్థితిని చేరుకొన్నది. కార్యరంగమునందు మానవుడు తల మునకలుగా పడిపోయినాడు. భారత దేశమునకు పరిసర ప్రాంతములగు రష్యా చైనా వియత్నామ్ రాజ్యములందు కమ్యూనిజము పాలన చేయుచున్నది. అచ్చట భౌతిక వాదము తప్ప ఆధ్యాత్మిక వాదము మచ్చునకైనను కన్పింపదు. కార్యరంగమునందు మానవుడు తలదూర్చి అధికోత్పత్తికై కృషి చేయుటయే ధ్యేయము. ఆ విధానమునకు భారత భూమిని గల యనేకులు స్వాగతము పలుకుచున్నారు. కాగా కార్యపరిత్యాగము (నివృత్తి) చేపట్టుట పొసగదు. ఇక శ్రీవివేకానందస్వామి సలహా మేరకు సమాజ మధ్యమునందుండియు శాంతి నన్వేషింపవలసి యున్నది.

క్రియాశీలత్వము వెనుక ద్వివిధములైన భావన లున్నవి. (1) నేను చేసిన కర్మయొక్క ఫలమును, ఉద్దేశించినపుడు ఉద్దేశించినవిధముగ ననుభవింపగలను. (2) అట్లు కానిచో నేను కర్మ చేయును. కాని సాధారణముగ ఇందులకు విపరీతముగ జరుగుచుండును. ఏకర్మయును నిరర్థకము కాదు. చేసిన ప్రతి కర్మకును ఫలమను భవింపక తప్పదు. కాని ఆ ఫలము మన ముద్దేశించినపుడు కలుగక పోవుటచేతను ఒకవేళ కలిగినను ఉద్దేశించిన ఫలము కలుగక పోవుట చేతను మనము దుఃఖమగ్నుల మగుచున్నాము. కనుకనే ఆనందముగ నుండుటకు భగవద్గీత, ఉత్తమమార్గము నుపదేశించుచున్నది

కర్మజం బుద్ధి యుక్తాహి
ఫలం త్యక్త్వా మనీషిణః
జన్మబన్ధ వినిర్ముక్తాః
పదం గచ్ఛ న్త్యనామయమ్॥

బుద్ధిమంతుడగు మానవుడు కర్తవ్య మగు కర్మ నవశ్యము చేయవలెను. కాని కర్మ ఫలమును గూర్చి ఆశింపరాదు. అపుడే అతడు దుఃఖరహితు డగును.

నేను ఫలముతోగూడ పనిని విడనాడుదు ననువారు తమోగుణప్రధానులు. అరణ్యములో ముక్కు మూసికొని తపస్సు చేసికొందు ననువారు మారినకాలము దృష్ట్యా ఈ కోవకు చెందినవారు. ''నేను కర్మఫలమును అనుభవింతును. అందుకొఱకే కార్యమును చేయుదును'' అనువారు రజోగుణ ప్రధానులు. వీరు నేటి సమాజము నిండా ఉన్నారు. ''నేను పని చేయుదును. కాని ఫలమును కోరను. ముందు గాని వెనుక గాని ఫలమును గూర్చి ఆలోచింపను.'' అను వారు సత్త్వగుణప్రధానులు. వీరు నేడు కావలయును. రజోగుణప్రధాను లందఱు సత్త్వగుణప్రధానులుగా మారిననాడు సమాజము శాంతి కాలవాలము కాగలదు.

కామముతో క్రియాశీలుడైన వానికంటె నిష్కామముతో క్రియాశీలుడైనవా డధికుడు ఇందొక విశేషము కూడ కలదు. ఫలమును కాంక్షించి పని చేయునాడు తన కాలములో నధికభాగమును ఫలితములనుగుఱించి యోచించుచు వ్యర్థము చేయును. ఫలాపేక్ష లేని క్రియాశీలుడు ఏకాగ్రతతో తన యావత్కాలమును కార్యమునందు ప్రయోగించి అత్యుత్తమమైన ఫలమును సాధించుచున్నాడు శ్రద్ధలేనివాని కార్యమునకంటె కార్యమునం దానందించు వాని పని మిక్కిలి శ్రేష్ఠము. మనస్సు స్థిమితముగా నుండుటచేత కార్యమును చక్కగ నొనరింప గలుగును. ఆ కార్యమునందు సౌందర్యము గోచరించును.

ఫలాపేక్ష గలవాడు పనిని స్వార్థబుద్ధితో జూచును. కార్యము సర్వోత్కృష్టముగా నెఱవేఱదు. ఫలాపేక్ష లేనివాడు కార్యము విధ్యుక్త ధర్మ మని భావించి స్వబుద్ధితోను న్యాయదృష్టితోను కార్యమునందు నిమగ్ను డగును. కార్యము ద్విగుణీకృతముగ ఫలించును.

భారత దేశమున ప్రజలు శాంతియుతముగ జీవింపవలయునన్న భగవద్గీతయందు బోధింపబడిన నిష్కామకర్మమును అవలంబింపవలెను. మతకర్తలు ఆధ్యాత్మికవాదులు ప్రజలయందు నిష్కామకర్మయోగమును ప్రచారము చేయవలయును. అప్పుడే దేశమున శాంతి నెలకొనగలదు.

శ్రీశంకరభగవత్పాదులు

శిష్టా లక్ష్మీనారాయణ

పరిత్రాణాయ సాధూనాం
వినాశాయ చ దుష్కృతామ్
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ
సంభవామి యుగే యుగే॥

సాధుజనులను రక్షించుటకు దుష్టులను శిక్షించుటకు పతనమౌతున్న ధర్మమును మరల ఉద్ధరించుటకు భగవంతుడు అవతారమెత్తుతూ ఉంటాడు. ఇది సత్యము. మానవజాతి చరిత్రలో ఎందరో మహర్షులు తత్త్వవేత్తలు నాయకులు జన్మించి వారు తలపెట్టిన కార్యం ముగియగానే ఈ పాంచభౌతిక కాయాన్ని వదలివేయడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. వీరే యుగపురుషులు. శ్రీరాముడు [illegible]డు వీరంతా అవతారపురుషులు. అట్లాగే ఈ కలియుగంలోకూడా చాలమంది అవతారపురుషులు జన్మించి మహోత్తరమైన విషయములను సాధిస్తూ మానవజా[illegible] వన్నె తెస్తున్నారు. అట్టివారిలో శ్రీశంకరభగవత్పాదులు ఒకరు.

శ్రీశంకరభగవత్పాదులు క్రీ. శ. 788 లో కేరళలోని కాలడి అనే ఒక గ్రామంలో జన్మించారు. బౌద్ధమతము విపరీతంగా పెరిగి వైదిక మతముయొక్క బలము క్రమముగా నశించుచున్న రోజులవి. ఎప్పుడైతే బ్రాహ్మణులు వైదిక కర్మకాండలలోని తత్త్వమును మఱచి వానిని గ్రుడ్డిగా ఆచరించటం మొదలు పెట్టారో, అప్పుడు బౌద్ధము, వైదికమతమునకు వ్యతిరేకోద్యమముగా కాక, సంఘంలో వెఱ్ఱితలలు వేస్తున్న వైదిక కర్మకాండకు వ్యతిరేకంగా వెలిసింది. బుద్ధుడు ఈ రకమైన వైదిక కర్మకాండను ఖండించి మానవాళి మనస్సునంతా అష్టాంగమార్గంవైపు మళ్లించాడు. గౌతమబుద్ధుడు వేదములలోని జ్ఞానాన్ని బాగా జీర్ణంచేసికొని ఆనాటి పరిస్థితుల ననుసరించి ప్రజలకు కావలసినదిమాత్రమే బోధచేశాడు. అటువంటి మతము దేశములో విపరీతంగా వ్యాపించి, వేదమతముయొక్క అస్తిత్వానికే ముప్పువాటిల్లిన సమయంలో శ్రీశంకరభగవత్పాదులు, వేదమతాన్ని పునరుద్ధరించటానికి సాక్షాత్తు శ్రీశంకరుని అంశతో మానవజన్మ నెత్తారు. వీరు అవతారపురుషులు కాబట్టే తమ ఎనిమిదవ ఏటనే సన్న్యసించి పదునారవ ఏటికే బ్రహ్మసూత్రభాష్యము మొదలగు అనేక గ్రంథములను రచించి శిష్యులకు బోధించిరి. తరువాత దేశమంతటా కాలినడకను పర్యటించుచు అనేకులైన బౌద్ధాచార్యులను వాదమున ఓడించి దేశములో అయిదుచోట్ల (బదరి ద్వారక పూరి శృంగేరి కంచి) మఠములను స్థాపించి క్రీ. శ. 820 లో ఈ భౌతిక కాయమును వదలి పరమేశ్వరునియందు లీనమైరి.

శ్రీశంకరులు అద్వైతమతస్థాపకులు. "ఏది అమరము, సర్వశక్తివంతము, సర్వవ్యాపకమునై ఆదిమధ్యాంతరహితమై ఉంటుందో అదే బ్రహ్మము. సత్యమైన పదార్థము ఒక్కటే మిగిలినవన్నీ మిథ్యాభూతములే." అని శంకరులు సిద్ధాంతీకరించారు. వీరి సిద్ధాంతాన్ని ఈవిధంగా చెప్పారు.

బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్యా
జీవో బ్రహ్మైవ నాపరః

శంకరులు ప్రస్థానత్రయమును (ఉపనిషత్తులు భగవద్గీత వేదాంతసూత్రములు)

మథించి అద్వైతసిద్ధాంతాన్ని చేశారు. వ్యక్తిగతమైన అనుభవమే మతమునకు హృదయము. కేవలము అర్థరహితములైన తర్కవాదములు కావు. కానీ తర్కంకూడా అవసరమే ఉపనిషత్తులు బ్రహ్మముయొక్క శాశ్వతత్వాన్నిగూర్చి చెప్పినవి. బ్రహ్మపదార్థాన్నే శుద్ధచైతన్యం అన్నారు దాని తుల్యమైనదికానీ మించినదికానీ వేరొకటి లేదు. ఆ శుద్ధచైతన్యము నిర్గుణమైనది నిర్వికారమైనది. అది ఆలోచనలవలన తెలుసుకోబడే భావముకాదు. అది సచ్చిదానంద స్వరూపము. అదే అన్ని కార్యకారణములకు ఆది మధ్యాంతరహితమైన మూల కారణము. ఇది బ్రహ్మము, అని మనం అసంపూర్ణమైన మనస్సులతో చెప్పలేము. కారణం ఏమిటంటే శుద్ధ చైతన్యమైన ఆ పదార్థం ఈ పంచేంద్రియ జ్ఞానమునకు మించిన సత్యమూర్తి. ఎప్పుడైతే మనము ఇది బ్రహ్మము అది బ్రహ్మము అని చెప్పడం మొదలుపెట్టామో అప్పుడు ఆ అనంతమైన బ్రహ్మమును మన సంకుచితమైన మనస్సులతో కించపరుస్తున్నట్లే. కాబట్టి శ్రీ శంకరులు ఇది బ్రహ్మము కాదు, ఇది కాదు (నేతి, నేతి) అని వ్యతిరేకముగా చెప్పారు. బ్రహ్మము బాహ్యచక్షువుల కగోచరమైనది, మాటలలో 'ఇది' అని చెప్పుటకు వీలుపడనిది. దీనినే శ్రీ శంకరులు శుద్ధ చైతన్యముగా సృష్టికి మూలమైనదిగా సృష్టిలో నిహితమైనదిగా సృష్టికి అతీతమైనదిగా ఎంచారు. వారు బ్రహ్మమునకు సృష్టికి గల సంబంధాన్ని గురించి యే విధంగా సిద్ధాంతీకరించారో పరిశీలిద్దాం.

వీరు వివర్తవాదస్థాపకులు. సాంఖ్యుల పరిణామవాదము అద్వైతుల వ్యావహారిక సత్యముతో సంబంధము కలిగియున్నది. సాంఖ్యులకు కారణం కార్యం రెండూ సత్యమే. కానీ అద్వైతులకు కార్యము కారణము వ్యావహారిక సత్యముతో సంబంధించినవి. బ్రహ్మమే సత్యము. ఈ బ్రహ్మమును మించి, జీవులకు ప్రకృతికి ఒక స్వాతంత్ర్యమైన అస్తిత్వం అంటూ ఏమీ లేదు. ఈ సృష్టికి మూలం బ్రహ్మము సృష్టి బ్రహ్మము యొక్క వేఱు రూపం కాదు. ఈ సృష్టి కంతటికీ మూలకారణమైన బ్రహ్మములో ఈ సృష్టివలన ఏ రకమైన మార్పూ రాదు. వివర్తవాదం బ్రహ్మమునకు ఈ సృష్టికి గల అపురూపమైన సంబంధాన్ని తెల్పుతుంది. ఈ సృష్టికి మూలకారణమైన బ్రహ్మము సృష్టికన్నా అతీతము. కానీ కార్యమైన (effect) ఈ సృష్టికి బ్రహ్మమునుండి వేఱైన అస్తిత్వం లేదు. కారణం (cause) కార్యంలాగా అగుపిస్తుంది. కార్యంలో ఉన్న లోపాలవలన కారణంలో (బ్రహ్మములో) ఎటువంటి మార్పూ ఉండదు నిరంతరం మార్పులకు లోనయ్యే ఈ సృష్టి, దీనికి మూలకారణమైన ఆ బ్రహ్మములో ఎటువంటి మార్పును తీసుకురాలేదు. కారణమునకు (బ్రహ్మమునకు) కార్యమునకు (సృష్టికి) చాల అంశాల్లో భేదం ఉన్నది. ఈ సృష్టి అనిత్యమైనది. నిరంతరము మార్పునకు లోనయ్యేది. కాని బ్రహ్మము శాశ్వతమైనది, మార్పు లేనిది. ఈ సృష్టి శాశ్వతమైన సత్యము కాదు. కారణ మేమిటంటే, అదే కనుక శాశ్వతమయిన సత్యమైనట్లయితే ఒక స్వాతంత్ర్యమైన అస్తిత్వం దానికి ఉండాలి. అటువంటిది సృష్టికి లేదు. కాబట్టే 'జగన్మిథ్య' అనవలసి వస్తోంది. అంటే జగము బొత్తిగా లేదని అభిప్రాయము కాదు. నిత్యమైనది కాదని మాత్రమే. ఈవిధంగా కార్యము (ఈ ప్రపంచము) కారణంకంటే (బ్రహ్మముకంటే) భిన్నమైనదిగా కనబడడానికి కారణం మాయయే.

శ్రీ శంకరులు తమ అద్వైతసిద్ధాంతాన్ని అపూర్వమైన తర్కాన్ని, అనుమాన ప్రమాణాన్ని, వేదప్రమాణాన్ని ఆధారంగా చేసికొని సమర్థించారు. ఇటువంటి అసమానమైన తర్కం ముందు మహా పండితుడైన మండనమిశ్రుడు కూడా తల వంచాడు. బ్రహ్మము ఒకటే సత్యమయినది. అంతా బ్రహ్మమే. ఈ సృష్టి అంతా మాయాసంజనితమే. బ్రహ్మము మాయ వలన సృష్టిగా గ్రహింప బడుతోంది. ఈ సృష్టి సత్యము నిత్యము అనుకోడానికి కారణం ఒక వ్యక్తియొక్క అవిద్యయే. మాయ అన్నది సృష్టి దృష్ట్యామాత్రమే. అదే ఒక వ్యక్తిపరమైనప్పుడు దాన్ని అవిద్య (అజ్ఞానం) అన్నాం. జీవుడు అవిద్యచేత ఆవరింపబడి ఉండటంవలన ఈ బ్రహ్మమునుండి తన్ను తాను భిన్నంగా ఎంచుకుంటాడు. అవిద్యయే వ్యక్తిలోని అహంకారాన్ని కలుగజేస్తుంది. ఈ అవిద్యయు భ్రాంతియు జ్ఞానముచేతనే నశిస్తాయి. వ్యక్తి తాను జీవించియుండు కొలది సంవత్సరములు పుణ్యకార్యములచేతనూ శాస్త్రవ్యాసంగముచేతనూ చిత్తశుద్ధి సంపాదించి తద్వారా ఈ అవిద్యను జ్ఞానముచేత రూపుమాపాలి. బ్రహ్మైక్యము పొందాలి. అదియే మోక్షము.

శ్రీ శంకరులు తమ సిద్ధాంతమును మాయావాదంవల్ల సాధించారు. 'మాయ' అనే పదం శ్వేతాశ్వతర ఉపనిషత్తులో పేర్కొనబడియున్నది.

మాయాం తు ప్రకృతిం విద్యాత్
మాయినం చ మహేశ్వరమ్
తస్యావయవ భూతైస్తు
వ్యాప్తం సర్వ మిదం జగత్.

ఏవిధంగానైతే చీకటిలో తాడుపాముగా కనబడుతుందో అలాగే అవిద్యవలన నిరంతరం మార్పుకు లోనయ్యే క్షణికమయిన ఈ ప్రపంచం శాశ్వతంగానూ ఆత్మనుండి భిన్నంగానూ కనబడుతుంది. తాడు పాముగా కనబడిన భ్రాంతి శాశ్వతం కాదు. క్షణికమే. అట్లాగే అవిద్యకూడా శాశ్వతంకాదు. సృష్టి ఈవిధంగా కనుపించటానికి కారణం మాయయే. 'మాయ'ను చేతనధర్మం అంటారు. ఇది బుద్ధితోనే ఉంటుంది. మాయకు మొదలనేది లేకపోయినా బ్రహ్మమువలె అది అమరమైనది కాదు. మాయ ఒక పదార్థం యొక్క నిజస్వరూపాన్ని కప్పిపుచ్చడమే కాకుండా దానిస్థానంలో మరియొక క్రొత్త వస్తువును చూపిస్తుంది. మనము వ్యావహారిక దృష్టితో చూచినపుడే ఈ ప్రపంచమంతా సత్యము. కాని పారమార్థికదృష్టితో పరిశీలించినపుడు బాహిరమైన పాంచభౌతిక ప్రపంచము అసత్యము అశాశ్వతము అని తెలుస్తుంది. శంకరులు ఈ పదార్థప్రపంచం అంతా మిథ్య మాయాజనితమైనది అన్నప్పుడు, ఆకాశకుసుమమువలె కుందేటి కొమ్మువలె శాశ్వతమైన అసత్యము అశాశ్వతము అని కాదు. ఒక వ్యక్తికి బ్రహ్మజ్ఞానం వలన జ్ఞానోదయం అయ్యేవరకూ ఈ భౌతిక ప్రపంచం శాశ్వతమే. ఈ ప్రపంచం సత్యమైనదికాదు. ఎందుకనగా ఇది బ్రహ్మమువలె అమరమైనదికాదు. కానీ చాలమంది తత్త్వవిమర్శకులు ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసికోలేక శంకరుల అద్వైతాన్ని నిరంతరం ఈ ప్రపంచంయొక్క అశాశ్వతత్వాన్ని బోధించే నీరసమయిన తత్త్వముగా జమకట్టారు.

శ్రీశంకరులు గొప్పజ్ఞాని, వేదాంతి మహాభక్తులు కూడాను. మానవుడు మోక్షాన్ని జ్ఞానంద్వారానేకాక, భక్తికర్మమార్గముల

ద్వారా కూడా సాధింపవచ్చు. నిరంతరం శుష్కమైన తర్కంచేత మనస్సులను పాడు చేసికొనడంకంటే ఆ సచ్చిదానందస్వరూపుని పాదాల్నే నమ్ముకొని జీవితయాత్ర సాగిస్తే మోక్షం తప్పక లభిస్తుంది. శ్రీశంకరులు వ్రాసిన శతకము లన్నిటిలోకి "శివానంద లహరి" చాల మహత్తరమైనది. దీనిలో శ్రీశంకరభగవత్పాదులు కేవలం భక్తునివలె కాక మహాకవిగా కనిపిస్తారు. పార్వతీనాథుని పూజించుటకొరకు పూలు తీసుకురావటానికి కొలనులలోదిగి అడవులలోతిరిగి తెలివితక్కువ వారు తమ అమూల్యమైన కాలాన్ని వృథా చేస్తారు. వారికి తమవద్దనున్న హృదయకమలాన్నే ఆ పార్వతీనాథునికి సమర్పిద్దామనే ఆలోచనే ఉండదు. ఈ భావాన్నే శ్రీశంకరులు ఈవిధంగా చెప్పారు.

గభీరే కాసారే విశతి విజనే ఘోరవిపినే
విశాలే శైలే చ భ్రమతి కుసుమార్థం
జడమతిః,
సమర్ప్యైకం చేతస్సరసిజమ్ ఉమానాథ
భవతే
సుఖేనావస్థాతుం జన ఇహ న జానాతి
కిమహో॥

నిరంతరము తర్కము వ్యాకరణము పఠించుటవలన ముక్తిరాదు. ఆ గోవిందుని పాదాల్ని నమ్ముకుంటే తప్పక మోక్షం వస్తుంది. ఈ విషయాన్నే స్పష్టంగా భజగోవింద శ్లోకాల్లో చెప్పారు.

భజగోవిందం భజగోవిందం
గోవిందంభజ మూఢమతే
సంప్రాప్తే సన్నిహితే కాలే
నహి నహి రక్షతి డుకృఞ్కరణే.

శ్రీశంకరులు అవతారపురుషులు. హెచ్చు పెరుగుతున్న నాస్తికమతమును రూపుమాపి వైదిక ధర్మమును పునరుద్ధరించుటే వారి ధ్యేయం. అందువల్ల శ్రీశంకరులు చిన్న వయస్సులోనే సన్న్యసించి పదునారవ సంవత్సరానికల్లా మహాభాష్యాన్ని వ్రాసి దేశమంతా పర్యటించి తమ ప్రజ్ఞావిశేషాలచే బౌద్ధ మతాన్ని ఖండించి వైదికమతాన్ని పునరుద్ధరించారు. దేశంలో నాల్గుదిక్కుల తమ జ్యోతిని వెలిగించి ముందుతరాలవారికి ఎంతో మేలు చేశారు. ముప్పదిరెండు సంవత్సరాలకే బ్రహ్మైక్యం పొందారు.

అధిగత భిదా పూర్వాచార్యా నుపేత్య
సహస్రధా
సరిదివ మహీభేదాన్ సంప్రాప్య శౌరి
పాదోద్గతా
జయతి భగవత్పాద శ్రీముఖాంబుజ
నిర్గతా
జననహరణీ సూక్తిః బ్రహ్మాద్వయైక
పరాయణా॥

—శ్రీ అప్పయదీక్షితులు.

అధ్యాత్మమార్గము

శ్రీ యతీశ్వరానందస్వామి

(గత సంచిక తరువాయి)

వ్యష్టి - సమష్టి

సముద్రమునుండి వేఱుపడుటకు చేయు ప్రయత్నములో బుడగ పగిలిపోవు ప్రమాదము కలదు. ఏలన సాగర సంపర్కము లేక బుడగ నిలువలేదు...వచ్చిన కష్టమేమనగా మన మీ ముఖ్య విషయమును మఱచి పోవుదుము. మనము సముద్రముకంటె ప్రత్యేకములగు వ్యక్తుల మనియు పరస్పరము భిన్నుల మనియు భావింతుము. అజ్ఞానము వలన ఈ ప్రప్రథమమగు పొరపాటు మనము చేయగనే తక్కిన పొరపాటు లన్నియు సహజముగనే దాని ననుసరించి వచ్చును. మన జీవితమును నిరంతర శోక మగ్నముగ చేయును.

మొదట మన పరిచ్ఛిన్నమగు అస్తిత్వమును కేవలము సత్యముగనే భావించినను, అనుభవము మీదట గాఢతర మగు పర్యాలోచన మీదట ఇది నిజము కాదని తెలిసికొందుము. నిజమగు దానిని గూర్చిన ఈ భ్రాంతియుతమైన భావన మన అజ్ఞాన ఫలితమే. దీని వలననే మనము నీచములు సంకుచితములు అగు భావనలను చేయుచుందుము, వానివలన బాధపడుచుందుము. ఎట్లయినను ఈ భ్రాంతులను వదలించుకొనుట వలన భ్రాంతిపూర్వకము లగు అభ్యంతరములను దాటి మన స్వరూపమును మనలోని గంభీరము అద్భుతము అగు దివ్యత్వమును మనది మాత్రమే కాక ఎల్లరలోనిది యగు దివ్యత్వమును పొందుదుము.

ధ్యానమునకు సూచనలు

ఆధ్యాత్మిక జీవన ప్రారంభమున మన ప్రతీకలను మనమే ఏర్పఱచుకొనవలెను. కాని ఈ ప్రతీకలు సక్రమమైనవిగ నుండవలెను. అనగా ఒక సత్యపదార్థమును ఆధారముగ చేసికొని ఈ ప్రతీకలను ఊహింపవలెను. అవి పూర్తిగ స్వకపోలకల్పనలు కారాదు. కొందఱు ప్రతీక యొక్క రూపమునకంటె సాన్నిధ్యమునకు ప్రాధాన్యము నిత్తురు. అయినను వారు కూడ రూపము నేర్పఱచుకొనవచ్చును. ఒక పరతత్త్వమే ఈ ప్రతీకయందును సాధకునియందును ఉన్నది. ఏలన అదియే సాధకుని శాశ్వత తత్త్వము—అతని నిజమైన స్వరూపము.

నీ హృదయమంతయు లేక శిరమంతయు ఆ దివ్యప్రకాశముచే వ్యాప్తమై యున్నదని భావింపుము. సమస్తపదార్థములందును వ్యాపించియుండు అనంతప్రకాశముయొక్క అంశమే ఈ ప్రకాశమని భావింపుము. నీయొక్క వ్యక్తిత్వమునంతయు 'అహం' కారము నంతయు దానిలో కరిగిపోనిమ్ము. దీనిని స్పష్టాతిస్పష్టముగ నూహించుకొనుము. అప్పుడు ఈ అనంత ప్రకాశమునం దొక యంశము ఘనీభవించి నీ ఇష్టదైవము యొక్క రూపమును దాల్చును. కాని నీవు నీ యిష్టదైవము మఱి ఇతరము లన్నియు ఆ అనంతపూర్వరంగము యొక్క అంశలనియు అదియే వీని యన్నింటియందును వ్యాపించియున్నదనియు మఱువకుము. నీ వెనుకను సర్వవిశ్వము వెనుకను ఉన్న ఆ సాగరమును, శాశ్వత సత్యమును, మఱువనే రాదు. ఏలన నీవు ఒకనాటికి సాక్షాత్కరించుకొనవలసినది దానినే!

కాని పవిత్రమగు జీవనమును గడపనివాడును నియమనిష్ఠలు లేనివాడును ఈ సూచనలను అవలంబింపరాదు. ఏలన సరియగు సాధన

సామగ్రి లేనివానికి, కావలసిన ప్రాథమిక శిక్షణ పొందనివానికి ధ్యానము ప్రమాదకరమగును.

ఆత్మ నివేదనము

నిజముగా కండలు తెగునట్లు ప్రయత్నము చేసిన మానవుడే సంపూర్ణముగ నిరాలంబముగ భగవత్పాదముల చెంత ఆత్మనివేదనము చేసికొనగలడు. అన్ని రకముల ప్రయత్నములును మనస్సును పరిశుద్ధపఱచి భగవత్కృపకు అర్హముగ చేయును. ఆధ్యాత్మిక సాధనను అకుంఠితముగను అవ్యవహితముగను కొనసాగించిన పిమ్మటనే ఆత్మనివేదనము సాధ్యము. సముద్రమధ్యమునందలి పడవనుండి నాలుగు దిక్కులకును నేలకొఱకై ఎగిరి ఎగిరి తుదను పడవలోని తెరచాప కొయ్యపైని కూర్చుండియున్న పక్షి రెక్కలవలె డస్సిపోయిననే ఆత్మనివేదనము సాధ్యమగును.

మితిమీరిన కార్యకలాపము మిక్కిలి ప్రమాదకరము ఏలన అది ఉద్దేశములేని కోతియొక్క పనులవలె మారిపోవును. ఇట్టి కార్యకలాపము వట్టి మనఃస్థిమితము లేకపోవుట మాత్రమే. సాధారణముగ నిట్టి కార్యవ్యగ్రతను ఏ వ్యాపకమును లేక యుండుటకు భయపడు వారియందు చూతుము. కాని మఱియొక ప్రక్క సోమరితనము బద్ధకము తామసము మాత్రమే అగు 'ఆత్మనివేదనము'ను కూడ చూతుము, ఉద్దేశములేని కార్యవ్యగ్రత వలెనే ఇదియు అనర్థదాయకము. నిజమగు సాధకుడు రెండింటిని సమన్వయింపవలెను. సరియగు కార్యనిర్వహణము – ఆత్మనివేదనము.

అధ్యయనము - అభ్యాసము

ఆధ్యాత్మికజీవనమన అది పుస్తకజ్ఞానమునకంటె భిన్నమైనది, దానికంటె నెక్కుడైనదియును. మేధాశక్తివలన సంపాదించిన గ్రంథపాండిత్యమువలనమాత్రమే తత్త్వము నెన్నటికిని తెలిసికొనలేవు. పాండిత్యమునుగూర్చియు పండిత జీవనమునుగూర్చియు అభినివేశమున్నంతవఱకు మనము ఆధ్యాత్మికజీవన సత్యములను గ్రహింపలేము.

'వీలైనంత చక్కగా చదువుకొననిమ్ము, అన్ని విద్యలయందును పారంగతుడు కానిమ్ము. కాని అట్లు గొప్ప పండితుడైనపిదప కోరికలనన్నింటిని త్యజించి ఆ పాండిత్యమువలన కలుగు జ్ఞానముపై ఆధారపడి జీవింపనిమ్ము.''

నిజముగా ఆధ్యాత్మిక ప్రగతిని సాధింపగోరినచో మానవుడు అన్నిరకముల వంచనలను అసత్యమును మనోవైక్లబ్యములను దూరముగ తొలగింపవలెను. ఋజుమార్గము నవలంబింపవలెను. ధ్యానాసక్తమానవుడు కావలెను.

ఆధ్యాత్మికజీవనముయొక్క ముఖ్యసూత్రములను తెలిసికొనినపిదప దైవమునుగూర్చి ఒక స్పష్టమైన నిర్ణయమునకు వచ్చినపిదప సాధనల నభ్యసింప ప్రయత్నింపవలెను. వట్టి మాటలను మితిమీరి చదువకుము. అది చిత్తవిభ్రమణమునకు కడగండ్లకు మాత్రమే దారితీయును. అట్లనుట అసలు గ్రంథపఠనమే చేయరాదని కాదు. కాని తత్త్వమును సాక్షాత్కరించుకొను నుద్దేశముతో మాత్రమే గ్రంథములను చదువవలెను. అట్టి అధ్యయనముతోపాటు ప్రతిదినమును నిజమగు ఆధ్యాత్మికసాధన కొంతయైనను చేయుచుండవలెను. నీ మేధకు నిరంతరము శిక్షణ నీయవలెను. నిశ్చితమగు అధ్యయనముండవలెను. ఆ సమస్యలపై గాఢపర్యాలోచనముచేసి స్పష్టమగు ఆలోచనల నేర్పఱచుకొను అలవాటు చేసికొనవలెను. అట్లు చేసినమీదట ఏదినమై

నను నీవు ఏవిషయమునైనను సమగ్రముగ పఠించి అందలి తత్త్వమును పర్యాలోచన చేయనిచో ఆ దినము మనస్శ్మితము కలుగదు. ఇట్టి దైనందినముగు అధ్యయనము ఆధ్యాత్మికసాధనయం దొక భాగము కావలెను.

కామము - లోభము

శ్రీరామకృష్ణుల సందేశమిది. "పారమార్థికుడవుగ నుండుము. తత్త్వమును నీవే సాక్షాత్కరించుకొనుము. పారమార్థికజీవనము గడపుటచేత దైవము మన జీవితమునందే జీవించునట్లు చేయగలము. పారమార్థిక జీవనమున మహోన్నతరములైన అభ్యంతరము లగు కామమును లోభమును ఎట్లు అతిక్రమింప వచ్చునో గురుదేవుడు (శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస) చెప్పెను. మనము మనపట్లను ఇతరులపట్లను ఒక క్రొత్త దృక్పథము నేర్పఱచుకొనవలెనని ఆయన అనెను. స్త్రీలును పురుషులును దివ్యమగు దృక్పథమును కలిగియుండవలెను. కాని స్త్రీ పురుషభేదమును శరీరమును దృష్టియందుంచుకొనరాదు. స్త్రీ పురుషభేద మనెడు సమస్యకు స్త్రీపురుష సంబంధ మనెడు సమస్యకు అందఱియందును దేవునిచూచుట ఒక్కటియే పరిష్కారమార్గము. ఆధ్యాత్మికసాధకుడు గమనింపవలసిన అతిముఖ్యమగు విషయమిది. మధ్యయుగపు యోగులు ప్రయత్నించినట్లు స్త్రీలనే గాని పురుషులనేగాని ద్వేషించుటచే మాత్రమే కామదృష్టిని అతిక్రమింప లేము. దానికి మించిన దొకటి కావలయును. దైవము నాయందున్నది. అందఱియం దున్నది. ప్రతి దానియం దున్నది. "నేను పురుషుడను కాను, నేను స్త్రీని కాను, నేను ఆత్మను."

అభ్యాసమునకు బుద్ధుని యుపదేశములు

వేదాంతమును వేదాంత తత్త్వములను గూర్చియు, పూజాపురస్కారములు కర్మకలాపములను గూర్చియు అతిగా ఆలోచింపవలదని చెప్పుటయే, పవిత్రత ధ్యానము ఆధ్యాత్మిక సాధన మనోనియమనముల ద్వారా ఆధ్యాత్మికతను పారమార్థిక ధర్మమును మన జీవితములందే స్పందింప జేయుడని చెప్పుటయే బుద్ధుని జీవనదీక్షయైనది. దైవమును గూర్చి అంతయెక్కువగా మాటలాడుట అవసరము కాదు. అత్యంతము అవసరమైన దేమన దైవోన్ముఖమగు మార్గము నవలంబించుట, ఆధ్యాత్మిక జీవనమును జీవించుట. "ఓ దేవా! నీ వెంత అందముగ నున్నావు! నీ ఆకాశ మెంత చక్కగ నున్నది! నీ నక్షత్రములు! నీ అపూర్వసృష్టి!" అనుట వలన నేమి ప్రయోజనము? సృష్టికంటె సృష్టికర్తయే విషయమునందైనను శ్రేష్ఠుడే. ఆ విషయమై అతడు గర్వపడడు. మానవదృష్ట్యా మనము అది చాల ఘనమైన దనుకొందుము. కాని దేవునకది తృణప్రాయము. కనుక ఏమియు చేయక నిరంతరము భగవంతుని ప్రశంసించుట కంటె దైవోన్ముఖమగుమార్గము నవలంబించుట మిక్కిలి యావశ్యకము. ఇట్లు మాటలలో కోటలు దాటుటవలన సాధకున కేమియు ప్రయోజనము లేదు.

ఒక పర్యాయము బుద్ధు నిట్లు ప్రశ్నించిరి. "స్వామీ, దేవుడు కలడా?" అత డిట్లు బదులు చెప్పెను. "భగవంతుడు కలడని నే నంటినా?" "అయినచో భగవంతుడు లేడా, స్వామీ?" "భగవంతుడు లేడని నే నంటినా?" అని ప్రత్యుత్తరము. ఇట్టి నిరర్థకములగు తర్కవితర్కములను ఊహాగానములను కట్టిపెట్టి ప్రజలు ఏదేని ప్రయత్నము చేయునట్లు చేయవలెనని అతడు వాంఛించెను. అందువలన అత డిట్లనెను. "ఇల్లు కాలిపోవుచున్నచో నీవు ఆ ప్రమాదమునకు కారణ మేమని యన్వేషింతువా లేక మంటల నార్పుటకై ప్రయత్నింతువా?" కాని

బుద్ధిహీనుల మగు మనము కారణమే మనియే వెదకుచుందుము. కాని దానిని కనుగొను లోపలనే ఇల్లంతయు కాలిపోయి బూడిదరాశి మిగులును.

మనము మనకొఱకన్నియు ఇతరులు చేసి పెట్టవలయు ననియే కోరుదుము. సాధకుని స్వప్రయత్నము లేని 'జేనామీ' మోక్షము ఎచ్చటను లభింపదు మతావలంబు లనిపించు కొనువారిలో పలువురు ఆధ్యాత్మిక పారమార్థిక ప్రపంచమున పరాన్నభుక్కులు మాత్రమే. వారింకొక దారి పట్టుటయే శ్రేయస్కరము

ప్రలోభములకు వైదొలగుట

ఆధ్యాత్మిక సాధన కాలమున స్థూలములును సూక్ష్మములును అగు ప్రలోభములకు దూరముగ నుండుటకు సాధ్యమైనంత ప్రయత్నింపవలెను. ప్రలోభ కారణ మగు దేనికైనను దూరమునుండియే ఒక నమస్కారము పెట్టవలెను. దానిని సమీపింపకుందుముగాక. చిరకాలమువఱకు మన మనోదార్ఢ్యమును నమ్మదగదు. మన దరిద్రపు మనస్సునందెట్టి దౌర్భాగ్యపు సంస్కారము లున్నవనగా ఒకసారి దానిని కదిలించినచో ఇక అది అనంతమైన కష్టములను కడగండ్లను కలిగించును. కామము ద్వేషము లోభము నైచ్యము అన్నియు మనయందు దాగియుండి మనలను సంహరించుటకు మాటువేసి యుండును. కనుక మనము జాగరూకులమై యుండవలెను మనస్సునందు కలుగు అల్పాల్పమై గణనీయము కాదనిపించు చిన్న అలను గమనింపక పోవుటవలన సర్వసాధారణముగ మన ఆపదలన్నియు ఉత్పన్నము లగును. బాహిరమగు చోదకము ఎంత సూక్ష్మమైనను దృశ్యాదృశ్యమైనను అది క్రమముగ మన మనస్సు నావరించును. ఒక్కొకసారి మనలను తల్లక్రిందులు చేయుటకు ఆ ప్రాతకల్మష పూరితములగు సంస్కారములు జ్ఞాపకము తేచాలును. ఏలన దానికి బీజము ఎల్లప్పుడును లోపలనే యుండును. వెలుపల కాదు. బీజము లోపల నుండిననే తప్ప అది అంకురింపజాలదు.

సక్తత ఏ రూపమున నున్నను చాలును— అది బుద్ధివైపరీత్యమును కలుగజేసి ఆధ్యాత్మిక సర్వనాశమును గొనితెచ్చును. సక్తతయు క్రోధమును కలసినచో ఇక మనస్సంతయు వికావికలై పురోగతి యంతయు స్తంభించి పోవును. మానవునిపై అతని యుద్వేగములు సత్తనమును సంపాదించినచో ఇక ఉన్నత జీవన ప్రయత్నములన్నియు తుదముట్టును. కావుననే మనము ప్రమాదకరములగు ప్రేరణలను, ఎంత సూక్ష్మమైనవైనను, జాగరూకతతో దూరముగ నుంచవలెను. మనస్సును ఉత్తమములగు ఆలోచనలయందు నిలిపియుంచవలెను. నీచ ప్రవృత్తులకు ఏమాత్రపు టవకాశమును ఈయరాదు. స్త్రీసాన్నిధ్యమును స్త్రీలు పురుష సాన్నిధ్యమును, పరిహరించుటయే గాక నిష్కల్మషమగు నైతిక జీవనము గడపనివారి సాంగత్యమును కూడ, కనీసము ఆధ్యాత్మిక సాధన కాలమందు, త్యజింపవలెను.

"నీవు నిద్రలో మునిగిపోవువఱకు శరీరము పడిపోవువఱకు మనస్సును వేదాంత భావములతో నింపివేయుము." ఉద్వేగములు మనలను విచలితులనుచేయుట కవకాశము కలుగనీయరాదు. ఆలోచించుట మనస్సుయొక్క స్వభావము. కల్మష సంపర్కములను పరిహరించి మనస్సునకు పరిశుద్ధములు ఉన్నతములు అగు భావనల నీయనిచో అది దుష్టములు కల్మషపూరితములు అగు ఆలోచనలనే చేయు

చుండును. కనుక జాగరూకుడవై యుండుము. తెలివిగాను పట్టుదలతోను ఆధ్యాత్మిక మార్గము నవలంబింపుము.

ప్రార్థనలు

భగవన్, దినములు గడచుకొలది జీవన పరిమితి తరిగిపోవుచున్నది. గడచిన దినములు తిరిగి రావు. కాలము ప్రపంచమునే మ్రింగి వేయుచున్నది. అదృష్టము నీటిమీది యలల వలె చంచలము తాత్కాలికము. జీవితమే మెఱుపువలె క్షణికము. కనుక, సర్వేశ్వర ణ్యూహా, నీయందు శరణాగతుడ నగు నన్ను ఈ క్షణమే రక్షింపుము.

దుర్జనులు సజ్జను లగుదురు గాక. సజ్జనులు శాంతిని పొందుదురు గాక. శాంతులు ముక్త లగుదురు గాక. ముక్తులు ఇతరులను ముక్త లను చేయుదురు గాక!

తిరుక్కుఅళు

మూలకర్త:
శ్రీ వళ్ళువనాయనారు

అనువక్త:
నే. భక్తవత్సలము

సప్తమాధికారము - పుత్రప్రాప్తి

సువివేకులగు పుత్రుల బడయగనుటే పురు షార్థములలో పురుషార్థము. తక్కిన వానిని పురుషార్థము లుగ పాటించుట లేదు. 61

నింద నొందని సచ్ఛీలము గల పుత్రుల నెవడు పడయునో అతనికిని అతని వంశీయులకు ముందు వెనుకల ముత్యేడు తరములవారికిని దుఃఖములు ప్రాప్తింపవు. ... 62

పుత్రులు సొమ్ము గడించి దానితో తమ పితరుల నుద్దేశించి దానధర్మాదికము సేయు దురు. అట్లు ఆ సొమ్ము పితరులకు చెందు చున్నది. కావున జ్ఞానులు 'పుత్రులు తండ్రుల సొమ్ము' అందురు. 63

నేయి వేసిన యన్నమును చిటుచేతులతో తమ బిడ్డలు అంటి జవిరి పట్టి పిసికి మేని కంట అలదుచు రేని, ఆయన్న పుతీపి అమృతపుతీపిని మించి యుండును. 64

మేనికి హాయి కూర్చునది బిడ్డలమేనిస్పర్శ; చెవికి ఆనందకర మగునది ఆ బిడ్డలమాటలు వినుట. 65

తనుబిడ్డల వచ్చియు రాని ముద్దుమాట లను విననివారు వేణునాద మిం పందురు, వీణా నాద మిం పందురు. 66

(చదువుకొన్నవారి) సభలో అగ్రశ్రేణిలో నుండునట్లుగ (విద్యావంతునిగ) చేయుటే తండ్రి కుమారునకు చేయు మేలు. 67

బిడ్డల విద్యాసంపద తండ్రులకు ప్రియ మగుటే కాదు, అంతకంటె హెచ్చుగా విశాలదేశవాసులగు ప్రజల కందఱికిని ప్రియ మైనది. 68

తనపుత్రుని జ్ఞానులు విద్యాపరిపూర్ణు డని చెప్పగా విన్న తల్లి, ఆ పుత్రుని తాను కని నప్పుడు సంతోషించినంతకంటె హెచ్చుగా సంతోషించును. 69

తన విద్యావినయసంపదను గుర్తించిన వారిచే 'ఇతని తండ్రి యితనిని ఎంతతపము చేసి

పడసెనో' అని అనిపించుకొ పుత్రులు చదువు చెప్పించిన తండ్రికి చేయు ప్రత్యుపకారము. 70

అష్టమాధికారము - ప్రేమసంపద

ప్రీతిపాత్రుల దుఃఖమును కనిన ప్రేమవంతులకన్నుల దుఃఖాశ్రువులు వెలువడి వారి ప్రేమను వెలువఱచుచుండ, ఆ ప్రేమను మఱుగుపఱచు తలుపు తాళము ఉన్నదా? 71

ప్రేమశూన్యులసంపద పూర్తిగా తమకే; ప్రేమవంతుల సంపదమాత్రమే కాదు వారి శరీరముసైత మితరులకే. ... 72

జీవుని మనుష్యదేహప్రాప్తికి ప్రయోజనము ప్రేమ నెరపుటే—అందురు జ్ఞానులు. 73

చుట్టములపట్ల ప్రేమ నెరపుట మొదట అలవడునేని క్రమముగా అందఱిపట్ల ప్రేమ నెరపు స్వభావము సిద్ధించును. అందఱిపట్ల ప్రేమ నెరపు స్వభావముచే శత్రుత్వోదాసీనతలు సమసి (విశ్వ) ప్రేమ యనెడి నిరవధికాతిశయము కల్గును. ... 74

గృహస్థులై ప్రేమనెరపినఫలమే వారు ఈ లోకమున ననుభవించు ఆనందమును పిమ్మట స్వర్గములో పడయు బ్రహ్మానందమును — అందురు జ్ఞానులు. 75

'ధర్మము చేయుటకు మాత్రమే ప్రేమ తోడ్పడు' ననుట ఎఱుగని వారి మాట. అధర్మమును మానుటకును తోడ్పడునది ప్రేమయే. 76

ఎముక లేని దేహమును ఎండ కాచును; ప్రేమ లేని జీవుని ధర్మదేవత కాచును. 77

ఎడారిలో ఎండిపోయియున్న చెట్టునకు చిగిరింత అసంభవము; మనస్సులో ప్రేమలేని గృహస్థునికి జీవితసుఖము అసంభవము. 78

అంతరంగమున ప్రేమలేనివారికి ధర్మానుష్ఠానమున వెలుపలి పరికరము లేమి తోడ్పడును? 79

ప్రేమగలవానిదేహమే సజీవము; ప్రేమలేనివానిదేహము తోలు కప్పిన యెముకల గూడే. 80

నవమాధికారము - అతిథిసమారాధనము

గృహస్థుడు అర్థసముపార్జనము గావించి సుస్థితియం దుండుటెల్ల అతిథుల నుపచరించి వారికి మేలొనర్చుటకే. ... 81

అమృతమునో మృతసంజీవనినో అయినను వాకిట నున్న యతిథుల కర్పింపక తానే ఆరగింప గోరుట తగదు. ... 82

వచ్చిన యతిథిని అనుదినమును సత్కరించి యుపచరించెడి గృహస్థుని జీవితమునకు పేదఱికముచే గాసిలుటయు చెడుటయు నుండవు. 83

సమర్థుడైన యతిథిని ఎపుడు వికసించిన మోముతో సత్కరించి యుపచరించునో అతని యింట శ్రీమహాలక్ష్మి సంతుష్టచిత్తయై నెలకొనును. 84

ముందుగా అతిథిని భుజింపజేసి శేషమును తాను భుజించు నాతని పంటపొలమునకు విత్తులను చల్లు నావశ్యకత కలదా? (లేదు, తనంతటనే పండు ననుట) ... 85

వచ్చిన యతిథిని సత్కరించి యుపచరించి, రానున్న యతిథితో సహపంక్తిని భుజింప నిరీక్షించుచుండువాడు (మఱుజన్మములేని దివిజుడై) త్రిదశులకు భాగ్యలబ్ధుడైన యతిథి యగును. 86

అతిథిసమారాధనయజ్ఞఫలమునకు 'ఇంతటి' దనెడి కొలత లేదు; ఆ యతిథి పేర్మియే దానికి కొలబద్ద. ... 87

నశ్వరమైన ధనముతో అతిథి నుపచరించి యజ్ఞఫలమును ప్రాపింప విధినిర్ణయము ఎవరికి లేదో వారు ఆధనమును శ్రమపడి కాపాడి, పిమ్మట కోల్పోయి 'అయ్యో ఇప్పుడు మాకు ప్రాపు లేక పోయెనే' అని పశ్చాత్తాప పడుదురు. 88

అతిథిసమారాధనము కావింపనివాడు సంపదగలిగియు పేదవాడే; ఆ పేదఱికము సువివేకుల కుండదు; అవివేకులకే ఉండును. 89

చేత నందికొని ముక్కు కానించుకొని వాసన చూచిననే కాని అనిచ్చపూవు వాడదు; ఆదరశూన్యమగు మోముతో చూచిన చాలును, అతిథి వాడుపాటు చెందును. 90

(సశేషము)

వీరులు - వీరపూజ

శిష్టా రామకృష్ణశాస్త్రి

శ్లో॥ యదా యదా హి ధర్మస్యగ్లాని ర్భవతి భారత
అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహం॥ గీత IV-7

శ్లో॥ పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతాం
ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే॥ గీత IV-8

ఎప్పుడెప్పుడు ధర్మమునకు హానియు అధర్మమునకు అభివృద్ధియు కలుగునో, ఆయా కాలములందు నేను అవతరింతును (7). సత్పురుషులను రక్షించుటకును దుష్టులను సంహరించుటకును, ధర్మమును స్థిరముగా నిల్పుటకును నేను ప్రతియుగమున నవతరింతును (8).

అని శ్రీకృష్ణభగవానుడు తెల్పినాడు. కాని భగవంతు డవతారము లెత్తి రాక్షససంహార మొనర్చు కాలములు గతించినవి. ప్రస్తుత కాలమున నట్టివిశ్వాసములుకూడ క్రమముగా నశించినవి. దేశ ముపద్రవస్థితిలో నున్నప్పుడు దేవాంశసంభూతులైన వీరు లుద్భవించి అప్పుడప్పుడు దేశమును జాతిని ఉద్ధరింతురు.

అయితే వీరులనగా నెవరు? యుద్ధము చేయు యోధులుమాత్రమే వీరులుగారు. ఎవరి సత్సంకల్పము లమోఘములగునో ఎవరి జీవిత చరిత్రలు కర్మమార్గ ప్రవృత్తములో ఎవరి వాక్కులు జనుల నాకర్షించి జీవితప్రయోజనమైన మనశ్శాంతి నొనగూర్చునో ఎవని దృఢచిత్త ప్రవృత్తిచే జగమున మహాకార్యము లొనర్పబడునో ఎవరి భావములు ప్రజ్ఞావిలసితములై లోకకల్యాణ మొనర్చునో ఎవరిలో పరమేశ్వరుడు పరిపూర్ణతకు సన్నిహితముగా చేరునో ఆ దేవాంశసంభూతులందఱును వీరులే యని వ్యాఖ్యానింపవచ్చును. సత్యవాక్య పరిపాలకుడై గురుభక్తిపరాయణుడై యుద్ధభూమిని నిరుపమాన శౌర్యధైర్య పౌరుషములను ప్రదర్శించిన భీష్మాచార్యులు వీరుడు. తత్త్వరహస్యబోధ గావించి దుర్మతఖండన మొనర్చి, లోకగురువనంగ కీర్తికెక్కి సకల లోకవందనార్హుడైన ఆదిశంకరులు వీరుడు. పరమధర్మాన్వేషణమునకై దారాపుత్ర రాజ్య

ములను త్యజించిన శాక్యఋషి బుద్ధుడు వీరుడనదగును. తత్త్వమును బోధించినందులకై మరణశిక్ష నాహ్వానించిన సోక్రటీసును ఏసు క్రీస్తును వీరులు కారనగలమా? మరణమునకు వెరవక సత్యాగ్రహ వ్రతమూని యనేక పర్యాయములు చెఱసాలకుంబోయి యాంగ్లేయులను భారతదేశమునుండి తఱిమివేసి స్వారాజ్యమును సంపాదించిపెట్టిన గాంధీమహాత్ముడు వీరుడుకాడా? మహారాజులిచ్చు భోగభాగ్యములను తిరస్కరించి వారి ధిక్కారములను తృణీకరించి తమ మధురమైన రచనలను భగవదంకితముచేసి త్యాగవైరాగ్యములను ప్రదర్శించిన పోతన త్యాగయ్యలు వీరులు గారని యెవరైన ననగలరా? యథార్థ తత్త్వమార్గదర్శకుడై యనేక సాధనలొనర్చిన పవిత్రుడు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస వీరుడనబడడా? పాశ్చాత్య దేశములందుకూడ సనాతన హిందూమతమును ప్రబోధించిన వివేకానంద స్వామి వీరుడుకాడా! బహుకీర్తుల దేశకాలావసరములనుబట్టి వీరు లుద్భవించి దేశము నుద్ధరింతురు.

ఏ కాలమున నే దేశమం దీ మహానుభావు లుదయించినను జనులు వారి నసాధారణప్రజ్ఞావంతులుగా పరిగణింతురు. వారి పేర్లను పవిత్రముగ భావింతురు. వారి యమోఘసంకల్పములు కార్యరూపము లుదాల్చి శాశ్వతము లగును. వారి వాక్కులు మానవుల చెవులందు ఘంటానినాదములై ప్రతిధ్వనించుచుండును. కవులీ మహామహుల జీవితగాథలను రసవంతముగా వర్ణించుదురు. శిల్పులీ ప్రతిభావంతుల ప్రతిమలను శిలలపై చెక్కుదురు. చిత్రకారులీ పావనమూర్తుల యాకారములను మనోహరవర్ణములతో చిత్రింతురు. వారు మాటలాడుట మానియు మానినవారు కారు. బోధించుట నాపియు ఆపినవారు కారు. ప్రపంచమును వారు వదలియు వదలినవారు కారు.

వీరారాధన ప్రపంచముండునంతకాల ముండునదే కాని పోవునది కాదు. మానవులకు విజ్ఞాన నాగరికత లధికమైనకొలది మహాపురుషులందు భక్తిగౌరవాదర పూజ్యభావము పెరుగుచునేయుండును. ఆధ్యాత్మికముగ తన కంటె శ్రేష్ఠుడైన మహనీయు నభినందించి గౌరవించి పూజించుటకంటె మనుష్యునకు వేఱు ఉత్తమగుణము లేదు. పూజయనగా విగ్రహమును గంధాక్షత పుష్పాదులతో పూజించుటయే కాదు. మహనీయుని శరీరాకారము మనసున హత్తుకొనుటకుగాను వాని ఛాయాచిత్రమునుగాని చిత్రలేఖన రూపమునుగాని గృహమందలి గోడమీద వ్రేలాడగట్టుటో పుస్తకమునందు ముద్రింపజేసియో ఆ రూపమును చూచినవెంటనే ఆ మహానుభావుని విశిష్టగుణాతిశయము మనసు నాకర్షించి స్ఫురింపగా వాని నభినందనపూర్వకముగా వాని యుత్తమగుణములను సాధ్యమైనంతవఱకు అనుకరింప చూచుటయే ఆ వీరుని పూజించుట యని చెప్పవచ్చును. కాని యలంకారార్థము వాని బొమ్మను గోడకు తగిలించుట చాలదు.

ప్రజ్ఞావిలసితుడైన ఈ వీరుడు జన్మచేతనే యొప్పువాడు కాని ప్రజలచే నెన్నుకొనబడువాడు కాడు. దేశకాల పరిస్థితులనుబట్టి యతడు తత్త్వవేత్తగనో రాజకీయవేత్తగనో కవిగనో రాజుగనో పరిణమించును. వీరందఱిలోను స్వార్థత్యాగము సూక్ష్మదృష్టి ఆత్మశుద్ధి నైతికభావము ప్రతిభ భూతదయ అమానిత్వము సమానముగ భాసించుచునే యుండును. వీరందఱును కష్టపడి బాధలను సహించి పరుల కష్టనిష్ఠురముల గుర్తెఱింగిన యుదారస్వభా

పులే కాని యాగర్భశ్రీమంతులైన యుదాసీనులు కారు. వీరు లోకకల్యాణముకొఱకు తపించువారే కాని స్వార్థపరులై భేషజము కలవారు కారు.

సారస్వతములేని జాతి యనాగరకపు మోటుజాతిగా పరిగణింపబడును. మానవులందఱిలో నొక రసమయ కోశముండును. దాని నుద్బోధించి రసానందానుభవమును గల్గించువాడు కవి వీరుడు. కవులు రాజాశ్రయమునగాని వర్ధిల్లజాలరు. అందుచేతనే రాజులు కవుల నాదరించి పోషించుట యనూచానమైన సంప్రదాయమైనది. దానివలన రాజులు చిరకీర్తిని గడింతురు. ప్రతిదేశమందును అప్పుడప్పుడు కవివీరు లుద్భవించి జనులకు నూత్న చైతన్యమును గల్గించి యుత్తేజపరతురు. అట్టి కవులను పోషించి గౌరవించుట రాజుల ధర్మమైయున్నది. సాదరగౌరవపూర్వకముగ కవులఁ బోషించిన మహనీయుడు శ్రీకృష్ణదేవరాయలు. సామాన్యముగ రాజులు రాజ్యమదాంధులై తమ పోషణముననున్న కవులను భట్రాజులవలె తమ్ము పొగడువారే కదా యని లోకువగ చూతురు. కవులుకూడ తమ్ము సాకెడు ప్రభువునెడ భక్తివిశ్వాసములతో బాటు భయవినమ్రగాత్రులై ప్రవర్తింతురు. కాని స్వతంత్రముగ మెలగజాలరు. కాని శ్రీకృష్ణదేవరాయల విషయమున నిది విపరీతముగ నున్నది. ఇతడు కవులకు సర్వస్వాతంత్ర్యమును చనవు నొసంగిన మహనీయుడు. అందుచేతనే రాయలవారొకమారు అల్లసాని పెద్దన కవీంద్రుని కవిత్వము చెప్పుమనికోరగా పెద్దన నిర్లక్ష్యభావముతో,

చ. నిరుపహతి స్థలంబు, రమణీ ప్రియదూతిక తెచ్చియిచ్చు క
ప్పురవిడె, మాత్మకింపయిన భోజన,
ముయ్యాలమంచ, మొప్పు త
ప్పరయు రసజ్ఞు లూహ తెలియంగల లేఖక
పాఠకోత్తముల్
దొరకిన గాక యూరక కృతుల్ రచియింపు
మనంగ శక్యమే.

యను పద్యమును చెప్పి తన స్వాతంత్ర్యమును ప్రదర్శించెను. రసజ్ఞుడును సహృదయుఁడైన రాయలవారు పెద్దనగారిమీద నుండెడు గౌరవాభిమానములచే చిరునవ్వునవ్వి యూరకుండెను. మఱియొకరైనచో ఆ కవిని పదభ్రష్టునిగావించి తన కసిదీర శిక్షించెడువాడే.

ఇదియేకాదు. రాయల మరణానంతరము పెద్దనగారు చెప్పిన,

సీ. ఎదురైనచోఁ దన మదకరీంద్రము నిల్పి,
కేలూతయొసగి యెక్కించుకొనియె;
మనుచరిత్రం బందుకొను వేళఁ బురమేగఁ
బల్లకి తనకేలఁ బట్టి యెత్తె
....
....
బిరుదైన కవిగండపెండేరమున కీవ
తగుదని తానె పాదమునఁ దొడిగె

గీ. ....
కృష్ణరాయలతో దివికేగలేక
బ్రతికియున్నాఁడ జీవచ్ఛవంబ నగుచు.

అను పద్యమునుబట్టి శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారే స్వయముగా పెద్దనగారి కాలికి గండపెండెరమును తొడిగిరనియు, మనుచరిత్రం బందుకొనువేళఁ బురమేగ పల్లకిని తనకేల పట్టి యెత్తెననియు తెలియుచున్నది. అనగా శ్రీరాయలవారు పెద్దనగారి కాళ్లనుగూడఁ బట్టుకొనెననియు, పెద్దనగారెక్కిన పల్లకిని రాయలవారు మోచిరనియు స్పష్టమగుచున్నది.

ఇది శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారు తన యాస్థాన కవియగు పెద్దనగారియందు జూపిన గౌరవ విశేషము. ఇట్టిది ప్రపంచమున నేదేశమం దును ఏకాలమందును ఏభాషాకవికిని ఏ మహా చక్రవర్తియు ఎప్పుడు చేసియుండినదికాదు. ఇట్టి దెప్పుడు నెక్కడ జరిగినట్లు ఎవరును కని విని యుండ లేదు. న భూతో న భవిష్యతి. మరియు రాయలవారు వస్తుతః మహాకవియై యుండి ఆముక్తమాల్యద యను మహా ప్రౌఢ కావ్యమును రచించియుండియు తోడికవిమీద సామాన్యముగనుండు ఈర్ష్య వహించుటకు మారుగ నిట్టి యపూర్వము అసామాన్యము లోకోత్తరమునగు గౌరవమును జూపుట రాయల వారి యౌదార్యవిశేషమును చాటును. ఇట్టి మహోదారగుణములు గలవాడగుట చేతనే రాయలవారు రాజవీరుడుగా భాసించి యతని కీర్తి యాచంద్రతారార్కము శాశ్వత మైనది. రాజగౌరవముచే అల్లసాని పెద్దన గారు కవివీరుడుగా ప్రఖ్యాతిగనెను.

(సశేషము)

పరిప్రశ్న

(మద్రాసులోని మైలాపూరు శ్రీ రామకృష్ణ మఠమున 10-9-72 న జరిగిన అంతర్యోగము నందు జిజ్ఞాసువుల ప్రశ్నకు శ్రీమత్తపస్యానంద స్వామివారి సమాధానము)

ప్రశ్న : వారి బిడ్డలపట్ల సామాన్య మానవుల అనురక్తికిని రాధుపట్ల మాతృశ్రీశారదా దేవి అనురక్తికిని గల భేద మేమి?

ఉత్తరము : ఈ రెండు సంఘటనలోను ఆ అనురక్తి యొక్క స్వభావము ప్రకటనలలో మాత్రమే గాక చోదనయందు గూడ స్పష్ట మగు భేద మున్నది. మాతృదేవి రాధునందు అనురక్తయై యుండుట నిజమే. కాని ఇతరుల పట్ల ఆమె ప్రేమను వారి శ్రేయము కొఱకు ఆమె ఆతురతలను రాధునందలి ప్రేమ ఎంత మాత్రము తగ్గింప లేదు. ప్రాపంచిక ప్రేమ యందు బంధుమిత్రులయందు ప్రీతి ఎంత ఎక్కువైనచో ఇతరులపట్ల అంత నిర్లక్ష్యమేర్పడును. అట్లుగాక రాధుపట్ల మాతృదేవి ప్రేమ ఇతరుల గూర్చిన ప్రేమ నెంతమాత్రమును తరుగజేయ లేదు. ఆమె జీవనమంతయు ఆమె భావప్రపంచమున ఆమె ఎల్లరకు, సజ్జనదుర్జనులకు ధనిక దరిద్రులకు ఉన్నతులకు నీచులకు ఎల్లరకు తల్లి యను భావము పూర్వరంగముగ నిలచియే యుండెను. ఆమె కడకు చనినవారెల్లరు ఆమెను తమ స్వంత తల్లిగనే భావించిరి. అట్టిప్రేమను సానుభూతిని పొందిరి. ఆమె విశ్వప్రేమను విశదీకరించుటకు ఆమె జీవితమునందలి అసంఖ్యాక సంఘటనలను ఇచ్చట సమీక్షింపవలసి యుండును. పత్రికయందది సాధ్యము కాదు కనుక ఆసక్తి గలుగువారు శ్రీ శారదాదేవి జీవిత చరిత్రను చదువవచ్చును.

రాధుపట్ల ఆమెయొక్క ప్రేమ ప్రారంభ మునుగూర్చి కూడ ప్రాపంచిక ప్రేమయందు లేని నిగూఢార్థము కలదు. శ్రీ రామకృష్ణులు కీర్తిశేషులైన పిదప శ్రీశారదాదేవికి జీవిత మునకే ప్రాపంచికోద్దేశము లేకపోయెను. అందు వలన నామెమనస్సు క్రమక్రమముగ అంతర్ముఖమును నిస్సంగముగను అయిపోవుచుండెను. ప్రాపంచికస్థాయిలో జీవింపవలె ననినచో బాహ్యముగ నేదేనొక విషయముపై ఆసక్తి

గలిగి ఏ కోరికపైననో జీవితాశయముపైననో అది నిలుపవలెను. శ్రీ గురుదేవుల నిర్యాణము వఱకును వారి సేవయే ఆమె జీవితమునకు కేంద్రమయ్యెను. అటుపిదప ఆమె పరిశుద్ధ చిత్తము ఈ లోకమున నుండుటకు పట్టు చిక్కక క్రమముగా సమాధిగతమై శరీర త్యాగము చేయబోవుచుండెను. కాని ఆమె కారణజన్మురాలు. ఆమె జీవితోద్దేశము నెర వేరువఱకు శరీరము నుంచుకొనవలసి యున్నది. ఆ కారణముననే విధి ఆమె జీవితమున రాధును ప్రవేశపెట్టి ఆమెను అత్యంతావశ్యకమైన ప్రాపంచికాసక్తిని ఆలంబనమును సమకూర్చెను. రాధు శ్రీమాతృదేవి సోదరుని కూతురు. ఆమె తల్లి పిచ్చిది. ఒకనాడు మాతృదేవి నిశ్చలధ్యానమున నుండగా రాధుయొక్క అతి దయనీయపరిస్థితి విస్పష్టముగ నామె మనః ఫలకమున మెఱసెను. శ్రీగురుదేవుల ఆజ్ఞయు ఇట్లు వినవయ్యెను. "ఆమెను ఆలంబనముగ చేసికొనుము. ఆమె యోగమాయ." ఈ సంఘటనలను మనసున నుంచుకొనినచో రాధుపట్ల మాతృదేవి ప్రేమను ప్రాపంచికుల ప్రేమతో ఎవరును సరిపోల్చరు.

రాధుపట్ల మాతృదేవి ప్రేమయొక్క విశిష్టత ఆమె దేహత్యాగము చేయుటకు కొంచెము పూర్వమే మఱియు విస్పష్టమయ్యెను. రాధుపట్ల ఆమె శ్రద్ధ వహించి చాల సంవత్సరములైన పిదప ఆమె వ్యాధిగ్రస్థురాలై మంచము పట్టెను. (ఆ వ్యాధియే చివరకు ఆమె నిర్యాణ కారణమయ్యెను.) అప్పుడు ఆమె రాధును గూర్చి పరామర్శ చేయుట మాని వేసి ఆమెను జయరాంబాటికి పొమ్మనెను. రాధు యొక్క పాప తనచెంత కూర్చుండుటకు రాగా ఆ పాపను తీసికొని పొండని యామె అనెను. రాధుపట్ల ఇట్టి అసాధారణము హఠాత్సంభవము అయిన విముఖత కేమి కారణమని వారడుగగా రాధు నుండి తన మనస్సు నుపసంహరించుకొంటి ననియు ఇక ఆమెపై ఎట్టి ఆసక్తియు నుంచ జాలననియు ఆమె బదులు చెప్పెను. ఈ విషయము శారదానందస్వామి వారికి చెప్పగా వారు ఆమె మనస్సును శరీరస్పృహయందు నిలుపు కారణ మిక లేదనియు త్వరలోనే ఆమె శరీరమును వదలుననియు అనెను.

ఇచ్ఛాధీనమైన ఈ నిస్సంగత్వమే మాతృదేవి కుటుంబప్రేమను ఇతర సంసారుల ప్రేమ నుండి ప్రత్యేకించు విశిష్టగుణము. ఈ విషయమును గూర్చి వివరించుచు మాతృదేవియే రాధుపట్ల తన అనురక్తిని వివరింపుమని యడిగే పనిగ నడుగుచుండిన యొక శిష్యునితో నిట్లనెను. "పరతత్త్వమును గూర్చి ధ్యానించు వారి మనస్సు మిక్కిలి పరిశుద్ధము సూక్ష్మము అగును. ఆ మనస్సుతో వారేమి చింతించినను గాఢముగ చింతింతురు. కనుకనే ఇతరులకు అనురక్తిగ కన్పించును. మెఱపు మెఱసినపుడు అది గాజు కిటికీలపైనే ప్రతిఫలించును గాని చెక్క కిటికీలపై ప్రతిఫలింపదు గదా!" ఇట్లు ఆమె అనురక్త్యాభాస కారణముకూడ సాంసారిక ప్రేమకారణము కంటె భిన్నమని తెలియుచున్నది. దీనికి తోడు ఆమె చివరి రోజులలో రాధునుండి తన మనస్సు నెంత అనాయాసముగ నుపసంహరించుకొనినదో గమనించినచో ఆమె ప్రాపంచికానురక్త్యాభాసయొక్క విశిష్ట స్వభావమును తెలిసికొనగలము.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీకృష్ణజయంతి

శ్రీరామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు, మద్రాసు-4)న 1975 ఆగస్టు 29 వ తేది శ్రీకృష్ణజయంతి జరుపబడినది. సాయంకాలిక ఆరాత్రికము తరువాత శ్రీవిమలానంద స్వామివారు భాగవతపఠనము కావించిరి. తదనంతరము నడిరేయివరకు భజనజరుగుచుండగా పూజనడచినది. సమావిష్టులైన భక్తులెల్లరకును ప్రసాదము అంతమున పంచి పెట్టబడినది.

ఆగస్టు 31 వ తేది బహిరంగ సమావేశము జరుపబడినది. ఉదయమున భక్తజనులు స్త్రీపురుషులందఱునుకలిసి భగవద్గీత నంతయు పారాయణచేసిరి. సాయంకాలము శ్రీ ఆర్. కోదండరామన్‌గారు తమిళమున భాగవతము నుండియు శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము నారాయణీయము ఆళ్వారుల స్తోత్రములనుండి ఒడలు పులకరించునట్లు ఉదాహరించుచు శ్రీకృష్ణ జననముగూర్చి ప్రసంగించిరి. తదుపరి శ్రీ ఆర్. రంగాచారిగారు శ్రీకృష్ణునిగూర్చి ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి. అనంతవైభవము మితిలేని కలిమిడి అను రెండులక్షణములు భాగవతమున ప్రతిఘట్టమునను ఉద్ఘాటింపబడినవని వారనిరి. ఎవరికెట్లు నచ్చిన అట్లు తల్లిగనో ప్రేయసిగనో తండ్రిగనో పుత్రునిగనో ప్రభువుగనో స్నేహితునిగనో ఎట్లైనను ఆరాధింపగలుగుటచేతనే ఆయన పూర్ణావతారమని వారు పేర్కొనిరి. కళారాధకులైనను సంగీతము చిత్రలేఖనము శిల్పము మొదలగువానిద్వారా అతని నారాధింపవచ్చును. అతని ద్వేషించువారికిగూడ, త్రికరణశుద్ధియున్నచో, అతనిని పొందగలుగు ఆశకలదు గదా!

అధ్యక్షులు శ్రీవిమలానందస్వామి శ్రీకృష్ణుని జననముయొక్క ప్రగాఢ విశిష్టతను సర్వకాలములందలి ఆధ్యాత్మికసాధకులకు దాని యొక్క సంబంధమును వివరించిరి.

రామకృష్ణ వేదాంత సెంటర్ లండను

లండనునందలి ఇండియన్ హైకమిషన్ వారిచే నాహ్వానితులై శ్రీరంగనాథానంద స్వామివారు అచ్చట ఏప్రిలు '76 మాసమున లండను సెంటరున నుండిరి. ఉత్సాహపూరితులైన జనులయెదుట వారు హైకమిషన్, వరల్డ్ కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ ఫెయిత్స్ (world-conference of faiths). విల్లియమ్ పెన్ హౌస్, వెస్ట్ మినిస్టర్ స్కూల్, భారతీయ విద్యాభవన్, ఇండియన్ వై. యమ్. సి. ఏ తదితర హిందూసంఘములలో ప్రసంగించుచు పదునేడు దినములు గడపిరి. 54, హాలెండ్ పార్కున నున్న రామకృష్ణవేదాంత సెంటరునందు వారు ఏప్రిలు 20 వ తేది ప్రసంగించిరి. 250 మంది సమావిష్టులైరి కేంబ్రిడ్జి, లీడ్స్, ససెక్స్, లైసెస్టర్, బర్మింగ్‌హామ్ యూనివర్సిటీల యందును రిలిజియస్ స్టడీస్ డిపార్ట్‌మెంట్లందు ఉపన్యసించిరి.

పాకాలలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంస చిత్రపట ప్రతిష్ఠ

పాకాలలోని శ్రీరామకృష్ణ సంఘము అచ్చట శ్రీరామకృష్ణమందిరమున శ్రీరామకృష్ణపరమహంస చిత్రపటమును ప్రతిష్ఠించినది. మద్రాసు శ్రీరామకృష్ణమిషన్ స్వామి శ్రీస్వాత్మానందస్వామివారు పటము నావిష్కరించిరి. సంఘాధ్యక్షులు శ్రీసదానందగారు, కార్యదర్శి ఎన్. పరంధామనాయుడుగారు.

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

1975-వ సంవత్సరము, డిసెంబరు మాసమున జరుగనున్న

ఉత్సవ కార్యక్రమము

మాతృశ్రీ శారదాదేవి జన్మదినోత్సవము :

25-12-75 గురువారము : తిథిపూజ ఉదయము 5 గం.నుండి, 11 గం. వఱకు విశేషపూజ హోమము.

28-12-75 ఆదివారము : బహిరంగోత్సవము.

అపర్ణాహము 3-00 నుండి 5-30 వఱకు : గోల్డన్‌రాక్ శ్రీశారదా భజనమండలివారి భజన కార్యక్రమము.

5-30 „ 7-30 „ బహిరంగసభ.

అధ్యక్షులు : శ్రీమత్తపస్యానందస్వామివారు.

వక్తలు : శ్రీ సోమానందస్వామివారు (తమిళము)

డా. షణ్ముగంగారు (ఆంగ్లము)

22, 23, 26, 27-12-75 6-00 నుండి 7-00 వఱకు : తమిళమున ఉపన్యాసము.

"నొయ్‌గెయ్ ఆళ్వారుల యోగతత్త్వము"

వక్త : డా. ఆర్. బాలసుబ్రహ్మణియన్.

క్రీస్తు జయంతి :

24-12-75 బుధవారము : 7-00 గంటలకు : సాయంకాలిక ఆరాత్రికానంతరము క్రీస్తుదేవునిపై రెవరెండు ఫాదర్ ఎల్. కొరియా (లాయొలా కళాశాలయొక్క డైరెక్టరు)గారి ఆంగ్లోపన్యాసము

ఆదివారములందు సత్సంగ సమావేశములు :

అపరాహ్ణము 4-00—4-20 వఱకు లలితా సహస్రనామ పారాయణము (7-12-75, 21-12-75)

„ „ „ శ్రీవిష్ణు సహస్రనామ పారాయణము (14-12-75)

4-20—4-30 „ ధ్యానము.

4-30—5-30 „ తమిళమున ఉపన్యాసములు :—

శ్రీమద్భాగవతము : శ్రీ 'అణ్ణా' ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు (14-12-75)

శ్రీదక్షిణామూర్తి స్తోత్రము : డా. టి. ఎమ్. పి. మహాదేవన్‌గారు (7-12-75)

శ్రీవిష్ణు సహస్రనామము : శ్రీ వి. ఆర్. కల్యాణసుందరశాస్త్రిగళ్ (21-12-75)

5-35—6-30 „ ఆంగ్లమున ఉపన్యాసములు :—

శ్రీమద్భగవద్గీత : శ్రీమత్తపస్యానందస్వామివారు.

6-30—8.00 „ ఆరాత్రికము - భజన.

ప్రత్యేకోపన్యాసములు :

6-12-75 శనివారము : 5-30 శ్రీమద్రామాయణ పఠనము : శ్రీ పి. రామకృష్ణన్, ఐ.సి.ఎస్. (రిటైర్డు)

13, 20-12-75 „ 5-30 శ్రీమద్రామాయణము : డాక్టర్ ఎన్. వీఖినాథన్‌గారు.

ఇతర వారములందు ఉపన్యాసములు :

సోమవారములు : శ్రీవిష్ణుసహస్రనామము (ఆంగ్లము) శ్రీ వీతమోహానందస్వామివారు.

మంగళవారములు : అధ్యాత్మరామాయణము (ఆంగ్లము) శ్రీ గభీరానందస్వామివారు.

బుధవారములు : శ్రీమద్భాగవతము (ఆంగ్లము) శ్రీ గోలోకానందస్వామి.

గురువారములు : అముదమొళ్ని (తమిళము) శ్రీ శ్రీరంగానందస్వామి.

శుక్రవారములు : ఆత్మబోధ (తమిళము) శ్రీ ఆర్. రామకృష్ణన్.

7-12-75 ఆదివారము : అంతర్యోగ సాధన.

ఉభయ ఏకాదశులయందును సాయంకాలిక ఆరాత్రికానంతరము శ్రీరామనామ భజన (14-12-75, 28-12-75)

12-12-75 శుక్రవారము: శ్రీ ప్రేమానంద జయంతి.

28-12-75 ఆదివారము: శ్రీ శివానంద జయంతి.

శనివారములందు సాయంకాలము 6.30 గంటలకు తిరువళ్లిక్కేణియందలి దక్షిణ మాడవీధియందు 18-వ నంబరుగల శ్రీరామకృష్ణ మందిరమున శ్రీమత్ విబుధానందస్వామివారి భగవద్గీతోపన్యాసములు.

ఈ ఉత్సవము లన్నింటియందును భక్తులెల్లరును పాల్గొని భగవంతుని యనుగ్రహభాగ్యమును బడయగోరుచున్నాము.

అధ్యక్షులు,

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు-600004

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి.

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-600021) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మద్రాసు-600004) నుండి ప్రచురింపబడినది.